

Ніва

ГОД I № 10 БЕЛАСТОК, 6 МАЯ 1956 г. ЦАНА 60 гр.

Міхаіл Ісакоўскі

Слова аб Расіі

Совецкая Расія —
Ты маці нам усім!
Назваць твой подзвіг словам
Мне велічным якім?
Якою звонкай славай
Уславіць веліч спраў?
Якою змераць мерай —
Што твой народ зазнаў?

У баях з ардой варожай,
У час нялёгкіх бед,
Ад гібелі страшное
Ты ўратавала свет.
Ішла ў агонь і ў пекла,
Праз куль свінцовых град,
Ты клалася пад танкі
Са звязкамі гранат;
У падбітым самалёце
Кідалася з-за хмар,
Каб з полымем абрушыць
На ворага удар;
Грудзьмі ты прыкрывала
Варожы кулямёт,
Наперад каб салдаты
Ішлі без перашкод...
Цябе марылі морам
. нішчылі агнём,
Зямлёю засыпалі
На могілках жыўцом;
Цябе травілі газам,
Уздымалі на нажах,
вікамі прыбівалі
У фашысцкіх бліндажах.

Скажы, а колькі-ж, колькі
Не спала ты начэй
У палях, цэхах, забоях,
Ля доменных пячэй?
Па закліку на працу
Узнімаўся стар і мал:
Ты сеяла і жала,
І плавіла метал,
Лясы валіла долу,
Скарала гор хрыбты —
Цярпліва і сурова
Крыж цяжкі несла ты...
Ты ўсё перацярпела
І ўсё перажыла.
Такі цяжар адолець
Ты толькі і магла!
Калі-ж ты благаслаўляла
Багатыроў у бой,
Ты знала — будзе свята
На вуліцы тваёй!..

Скажы, якой-жа славай
Уславіць веліч спраў?
Якою змераць мерай
Шлях, што народ праклаў?
Ніхто вышынь на свеце
Не дасягаў такіх.
Вышэй ты ўсякай славы,
Гучней пахвал усіх!
І ўсе народы свету
За подзвіг у барацьбе
Удзячнасці паклонам
Паклоняцца табе;
Паклоняцца ўсім сэрцам
За веліч тваіх спраў,
За прыклад, што народ твой
Усім народам даў;
Што ты жыццё і праўду
Абараніць змагла,
Расія — маці наша —
Совецкая зямля!

Пераклад А. БАЧЫЛЫ

Зоя Олекша з Новай Волі ў ролі Паўлінкі. *Фото — Р. Сеськевіч.*

Добры пачатак

Пасля якогасці там вясковага сходу ў Новай Волі, загадчык школы Васіль Нядзьведзь папрасіў Мар'ю Буйко і Настаўніцу Зою Олекша, каб заспявалі што-небудзь. Такія песні як: „Рабінушка", „Стэп ды стэп", „Вязень"; у выкананні гэтага дуэта, так спадабаліся для моладзі, што яны самыя вырашылі сарганізаваць хор і драматычны гурток.

У першыя запісаліся: Мар'я Доман, Мар'я Буйко, Мікола Паўлючук, Мікола Гайдук, Іван Серэда, Людміла Остравецкая, Мар'я Баўтручук і іншыя.

Загадчыкам гуртка мастацкай самадзейнасці стала Зоя Олекша, настаўніца школы. Ветлівая і цікаўная гэтая дзяўчына патрапіла так пакіраваць работай, што ўжо 8 снежня выставілі першую п'есу „Паўлінка" — Я. Купалы.

Насельніцтва не толькі Новай Волі, але і навакольных вёсак было вельмі ўсхвалявана. Дык гэта ад вякоў не бачылі і не чулі, каб на сваёй роднай мове была пастаўлена п'еса і да гэтага з народнымі ўборамі.

Глядзельны зал школы можа змясціць сорак чалавек, ну а што тады рабіць, калі паглядзець „Паўлінку" прыйшло больш чым дзвесце чалавек. Паўтаралі яны тады „Паўлінку" некалькі разоў і за кожным разам карысталася яна поспехам.

Заахвочаны поспехам „Паўлінкі" яны вывучылі другую п'есу Я. Купалы „Прымакі", якую выставяць 8 мая.

Жыхары Новай - Волі вырашылі пабудаваць новы клуб.

Будзе гэта вялікі, мураваны будынак 12x18 метраў з глядзельным залам на 120 асоб, з кабінай на кіно.

Ужо прывязлі 16 тысяч штук цэглы і праводзіцца падрыхтоўка да работ. Потым яны сарганізуюць музычны гурток.

Вось, як у Новай - Волі пачалося новае культурнае жыццё.

І. Р.

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

Гары Політ — генеральны сакратар Комуністычнай Партыі Вялікабрытаніі, на запытанне прадстаўніка АР (Рабочае Агенцтва), як ён ацэньвае візіт тав. тав. Булганіна і Хрушчова ў Англіі, між іншым, сказаў:

— „Візіт Булганіна і Хрушчова з'яўляецца гістарычным укладам у будучыню англійска - совецкіх адносін і справу міру ва ўсім свеце. Ніколі ў гісторыі візіт замежных дзяржаўных дзеячоў не сустракаўся з такім вялікім зацікаўленнем. А гэта таму, што англійскі народ ведае, што сяброўскае супрацоўніцтва між СССР і Англіяй можа загарантаваць мір ва ўсім свеце і адсунуць раз назаўсёды страх перад кашмарам вадароднай бомбы".

Кажучы аб значэнні візіту, трэба падкрэсліць, што англійска - совецкія размовы адзначаліся асаблівай шчырасцю і рэалістычным разуменнем узаемных становішч. Таму факт, што ў часе размоў не дасягнута пагаднення адносна бяспекі ў Еўропе, аб чым выразна гаворыцца ў супольным камюніке, не можа зменшыць значэння гэтага візіту. А наадварот шчырасць і рэалістычны падыход да паасобных праблем у часе спрэчак, з'яўляецца вялікім дасягненнем.

Справа бяспекі ў Еўропе — гэта ў першую чаргу справа рэмілітарызацыі Заходняй Нямеччыны. Нязгоднасць поглядаў па гэтай справе мела ўплыў і на канчатковы рэзультат размоў. Тым не менш, візіт стварыў усе ўмовы для таго, каб у будучыні гэтую праблему развязаць.

Гістарычнае значэнне англа-совецкіх размоў павялічвае і той факт, што брытанскі ўрад фармальна прызнаў галоўныя асновы мірнага суіснавання.

Пры гэтым трэба памятаць, што Англія з'яўляецца членам антысовецкіх пактаў, як: НАТО, СЭАТО і МЭАТО (багдадскі пакт). Прынцыпы мірнага суіснавання ўжо ляглі ў падставах сяброўскіх адносін паміж краінамі соцыялістычнага лагера і несоцыялістычнымі дзяржавамі Азіі і Афрыкі.

Прызнанне гэтага праз англійскі ўрад з'яўляецца несумненна пачаткам добрых адносін і супрацоўніцтва паміж еўрапейскімі краінамі. Другі прынцып, які вынікае з першага, гэта патрэба, „асабістых кантактаў паміж перадавымі дзяржаўнымі дзеячамі, якія далі ўжо добрыя рэзультаты".

Гэта сцвярджае яшчэ раз патрэбу такіх кантактаў і сведчыць аб тым, што такім спосабам можна дайсці да пагаднення і мірнага супрацоўніцтва паміж дзяржавамі аб розных грамадскіх ладах.

Трэцяя справа, гэта „неадкладна распачаць практычныя крокі", у справе адхілення пагрозы атамна - вадароднай вайны, а таксама ў справе абмежавання звычайных узбраенняў. Усё гэта стварае ўмовы да далейшага развіцця мірных суадносін.

У супольнай заяве гаворыцца і аб тым, што абедзве краіны будуць падтрымліваць ААН у справах Блізкага і Сярэдняга Усходу. Датычыць гэта ў першую чаргу палестынска - арабскага канфлікту. Такое становішча ўрадаў СССР і Англіі пацвярджае становішча дэлегацыі СССР у ААН, якая выказалася за тым, што якая-небудзь дзяржава, ці група дзяржаў, не можа за плячыма Арганізацыі Аб'еднаных Нацый, ці Совета Бяспекі, быць суддзёй у міжнародных справах. Умацоўваецца, такім чынам, роля і аўтарытэт ААН.

Мірнае, сяброўскае суіснаванне паміж паасобнымі краінамі можа ўмацоўвацца на аснове эканамічнага і культурнага супрацоўніцтва. У гэтых справах так з совецкага, як і англійскага боку была поўная яснасць і згода. Пашырыцца тавараабмен паміж СССР і Англіяй. Навяжуцца цесныя культурныя сувязі Будзе развівацца турыстычны рух паміж абедзьвімі краінамі, які прычыніцца да лепшага азнаямлення з жыццём адной і другой краіны.

Рэзультат совецка - англійскіх размоў сведчыць аб тым, што палітычная атмасфера ва ўсім свеце змяняецца на лепшае.

Наглядальнік

Калі Хрушчову ў палацу Буцкінгам падалі пяро з просьбай падпісацца ў мемарыяльнай кнізе, — ён выняў з кішэні сваё, гаворачы, што хоча падпісацца амерыканскім пяром. У гэты дасціпны спосаб даў адказ тым, каторыя імкнуліся даказаць, што адной з мэт візіту совецкіх дзяржаўных дзеячаў у Англіі ёсць пасеянне нязгоды паміж ЗША і Англіяй.

(З друку)

Як відаць і амерыканскім пяром можна выявіць у англійскай кніжцы, жаданні Совецкага Саюза

Наш Першамай

Урачыста святкавалі ў гэтым годзе Першамая жыхары Беластока.

На вуліцы вышлі рабочыя і настаўнікі, служачыя і студэнты, прафесары і вучні.

У дэманстрацыі ўдзельнічалі і сяляне, якія прыбылі на гэты дзень у Беласток.

Ішлі ўдзельнікі гурткоў мастацкай самадзейнасці і спартсмены. Ішла моладзь і старэйшыя людзі. Усіх іх злучала воля барацьбы за мір, за шчаслівую будучыню, за соцыялізм. А пасля дэманстрацыі да познага вечара гулялі жыхары Беластока на плошчах і ў парку.

Адбываліся канцэрты, ігралі аркестры, кружыліся ў танцах пары. Кругом, разносіўся гул песен.

З пачуццём добра выкананага абавязку святкавалі Беластачане Першамайскае свята.

На здымку: Фрагмент Першамайскай дэманстрацыі.

Загулі трубы. Гэта праходзяць перад трыбунай юныя піонеры. Ідуць весела, усміхаюцца Яны вераць у сваю светлую будучыню. Выражаюць падзяку за шчаслівае дзяцінства.

Здалёк відаць белую калону. Гэта вучаніцы сярэдніх медыцынскіх школ. Сярод іх вылзяляюцца зялёныя мундзіры салдат.

Ідуць плячо ў плячо, бадзёрым, цвёрдым крокам.

Прыгожа выглядвалі праходзячыя у калонах дэманстрантаў удзельнікі самадзейнасці. Каляровыя, народныя ўборы прыцягвалі зрок. Ліліся гукі музыкі і песняў. Вясёлыя хароводы выклікалі гучныя апладысменты насельніцтва Беластока.

ХТО З'ЯЎЛЯЕЦЦА ПАТРЫЁТАМ?

Мой добры сябра, Янка, з якім вельмі часта любім вечарам пагутарыць, аднойчы спытаў мяне:

— Я, — гаварыў, — не магу зразумець, як можна любіць свой народ і адначасова любіць іншы народ? Можна гаварыў, — любіць што-небудзь адно. Можна любіць адзін народ. Я беларус, дык і люблю беларусаў. А чаму я таксама мушу любіць англічан, французаў, ці якіх-небудзь там іншых? Я патрыёт, — таму што люблю свой народ.

— Не, братка, дрэнна думаеш, не туды дарога. Ты не з'яўляешся патрыётам. — Сябра аж падскочыў.

— Што, я не патрыёт, я..? Калі мне скажаш за беларускі народ аддаць жыццё, дык я ні хвіліны не буду над гэтым задумвацца, я яго аддам..

— Ну, добра, — гавару, — а ці ты аддаў-бы жыццё за кулака з тваёй вёскі, у якога працаваў усё жыццё твой бацька? Ці ты аддаўбы жыццё за памешчыка, фабрыканта, хаця-б ён быў беларусам?

Янка не задумваючыся выпаліў:

— Не, ніколі!... Ды і як ты аб гэтым мог падумаць?

— Вось, вось у гэтым і справа. Трэба разабрацца, каго трэба любіць, за каго аддаваць жыццё. Ты-ж сам сказаў, што за эксплуататараў не будзеш змагацца. А ці-ж не так думае рабочы француз, немец, англічанін і іншы? І ці можна сказаць, што ён не любіць свайго народа? Ён яго любіць і таксама, як і ты заўсёды аддасць сваё жыццё, калі гэта будзе патрэба. Ён-жа патрыёт. Бачыш — працоўныя ў капіталістычных краінах змагаюцца за тое, каб вызваліцца з-пад прыгнёту, каб мець правы да працы, адпачынку, навукі. У нас гэта ўжо мінулае ў іх сённяшняе

Ці-ж іх барацьба не з'яўляецца нам блізкай, ці-ж людзі якія яе вядуць, не нашыя блізкія нам сябры? Як іх можна не любіць. Лётчык — беларус Гастэлла, калі разам з палаючым самалётам урэзваўся ў нямецкую калону — аддаваў жыццё не толькі за родны, беларускі народ, якога быў гарачым патрыётам, але і за свабоду другіх народаў, якія мучыліся ў фашысцкай няволі. А Кастусь Каліноўскі — ці-ж можна забыць яго барацьбу — супольна з польскімі патрыётамі за незалежнасць польскага і беларускага народаў...

Гэтыя справы, не можна аддзяліць ад сябе. Той толькі чалавек можа быць патрыётам, які кахае працоўных усяго свету, чалавек які кахае культуру, якую стварылі працоўныя масы ўсяго свету, іх песні, танцы, мастацтва...

М. М.

Кітайская кашуля

Адзін з найвялікшых прамыслоўцаў ЗША, уласнік дзесяткаў велізарных тэкстыльных прадпрыемстваў, якія вырабляюць пераважна кашулі — Джон Фостэр Быльс, сядзеў за пісьмовым сталом і перагортваў дзённік. Пад датай „жнівень, 1946 г." запісаў некалі:

„Кітайскія комуністы пачалі наступленне. Зноў занялі новыя тэрыторыі. Зноў менш кітайцаў будзе купляць мае кашулі. Ну, але гэта нічога Пераможам і будзе так, як даўней".

„Ліпень 1948 г. Што я зраблю са сваімі кашулямі? Адышоў ад нас Кітай... але гэта нічога... нічога... Наш урад ведае, што робіць, калі забараняе вывозіць цяпер тавары ба комуністаў. Трошкі цярплівасці. Пераможам і зноў будзе так, як даўней".

„Чэрвень 1950 г. Нарэшце! Вайна ў Карэі! Нарэшце. Зноў Кітай будзе наш і зноў я закідаю сваімі кашулямі кітайскі рынак. Цудоўна Нашая палітыка разумная. Пераможам"!

„Верасень 1953 г. Спадзяемся. Хоць у Карэі і заключана пераміре, але застаўся яшчэ Чан Кай Шы. Але... к чорту, колькі гадоў я, ды мае кашулі маюць чакаць?

„Май 1955 г. Ужо хіба невытрымаю. Спынена пятнаццаць камбінатаў. Пацукі ў магазінах бязлітасна робяць дзіры ў маіх кашулях... Цярплівасці. Халодная вайна — гэта пачатак. Пераможам. Я цвяроза... я прарозліва гляджу на ход падзей Урад мае рацыю забараняючы весці гандаль з комуністамі".

Джон Фостэр Быльс паклаў дзённік, устаў з крэсла і пайшоў у лазню. Меў звычку, калі яму штосьці не ўдавалася, заўжды купацца ў халоднай вадзе, узбурленай масай белых бурбалак. Гэтак сама зрабіў і цяпер. Распрануўся, увайшоў у ванну, узяў губку і пачаў мыліцца. Мыліў доўга, дакладна: нос, вочы, вушы, вусны. Плюхаўся амаль гадзіну.

Калі вярнуўся ў кабінет, адчуваў сябе значна лепей. Сеў за пісьмовы стол і позірк яго накіраваўся на разгорнуты дзённік.

„Жэнева... Булганін і Хрушчоў у Індыі... Кіраўнікі СССР у Лондане... Гі Моле рыхтуецца да паездкі ў Маскву..."

Працягнуў руку да знаходзячагася побач, радыёпрыёмніка і пакруціў галачку: мо' музыка хоць на хвіліну дапаможа яму забыць аб кашулях, умацуе яго веру ў перамогу над комуністамі Але замест музыкі пачуў прадвяшчэнне, што будуць перадавацца ўражанні Марыс Когна, — англійскага грамадзяніна, былога генерала арміі Чанк Кай Шы, які нядаўна вярнуўся з паездкі на Тайвач і ў Народны Кітай.

Мо' Когн скажа нешта такое, што можна будзе спадзявацца на адваяванне для яго кашуль, кітайскага рынку.

Але вось, што ён пачуў: „Калі-б кожны кітаец вырашыў падоўжыць сваю кашулю на адну цалю, усе тэкстыльныя заводы на свеце мелі-б работы на цэлы дзень і ноч. А яны не падоўжваюць кашуляў, але купляюць сабе адзенне і шмат іншых вырабаў. Падлічана, што на працягу бліжэйшых 12 гадоў, даход сотняў мільёнаў кітайскіх сялян узрасце ўтрое. Значыць гэта, што павялічыцца іх закупка Гандаль, гандаль, ды яшчэ раз гандаль — вось сэнс міру з Кітаем. Гаворыцца і пішацца шмат недарэчнасцей аб Кітаі. А праўда выразна кажа нам: самі сабе мылім вочы. Кітайцы па гэтай прычыне не маюць ніякіх клопатаў, вельмі добра спраўляюцца з адбудовай і будуць гэта рабіць далей, гандлюючы з намі або не. Нам аднак азначае гэта страты і змяншэнне нашых рынкаў збыту.

Джон Фостэр Быльс зноў устаў з-за пісьмовага стала і зноў пайшоў у лазню. Напусціў вады ды пачаў мыліцца. Але гэтым разам вачэй сабе ўжо не мыліў. Сядзеў у ванне і казаў сам сабе ўголас: „Пакіну мыліць сабе вочы. Гэта, што меў і маю вялікія страты, то прычына ў тым, што дагэтуль я сабе мыліў вочы. Ад зараз не буду. Пераможам. Урад мае рацыю, што забараняе гандляваць з комуністамі. Пераможам. Віноватае тут мыла, а не наша палітыка".

На наступны дзень Джон Фостэр Быльс упісаў у свой дзённік:

...Май 1956 г. Цярплівасці. Яшчэ сто дваццаць дзве тысячы і поўгода, а мае кашулі зноў здабудуць Кітайскі рынак.

ЮМо

З Савецкай БЕЛАРУСІ

Сяўба ідзе

ДАВЫД - ГАРАДОК. — Незвычайная сёлета вясна на Палессі. Ад мінулай яна адрозніваецца вялікім разводдзем. Вада заліла нізінныя месцы. А на ўзвышаных палях ужо вядуцца палявыя работы. Ідзе выбарачная сяўба яравых культур.

Вось землі калгаса «17 верасня». Механізатары Давыд-Гарадоцкай МТС Л. Труханові́ч і В. Мазан на трактары «ДТ-54» культывуюць зябліва. Пад перадпасяўную культывацыю калгаснікі ўнеслі па 5 тон аргана-мінеральных сумесей на кожны гектар.

У сельгасарцелі імя Леніна, суседняй з калгасам «17 верасня», пачалі сяўбу гароху. Сельгасарцель імя Молатава пасадзіла квадратна - гнездавым спосабам першыя гектары бульбы.

Выбарачную сяўбу яравых каласавых і пасадку бульбы пачалі таксама калгасы «30 год БССР», «Запаветы Леніна» і іншыя.

Адначасова працягваецца падкормка азімых культур.

Дружная праца

КАМЯНЕЦ. — Дружна пачалі сяўбу калгаснікі, сельгасарцелі імя Будзённага, Пялішчанскага сельсовета. В[...]ікую дапамогу аказваюць [...] механізатары 7-й трактарнай брыгады, якую ўзначальвае Грыгорый Пясецкі. Яны ў выбарачным парадку культывуюць зябліва, вядуць дыскаванне. У пяці паляводчых брыгадах калгаса пачалі масавую пасадку бульбы квадратна - гнездавым спосабам пад конны маркер. За першыя дні пасаджана 25 гектараў бульбы. Пасеяна таксама каля 20 гектараў аўса.

Сяўбу яравых культур і пасадку бульбы пачалі сельгасарцелі «Светлы шлях», імя Сталіна, «Беларусь», «Маладая гвардыя», «Совецкі пагранічнік», імя Дзімітрава.

Поспех беларускага прыгуна

У маскоўскім басейне ЦСК МА адбыліся спаборніцтвы па прыжках у ваду на прыз газеты «Комсомольская правда». У іх удзельнічалі лепшыя прыгуны. У складзе зборнай каманды таварыства «Буравеснік» выступаў чэмпіён Беларусі М. Аляксееў. Апошні пасняхова выступіў у папярэдняй частцы праграмы спаборніцтваў па прыжках з трампліна. Лепшы прыгун Беларусі, набраўшы 78,35 бала, выйшаў на 5 месца і трапіў у фінал спаборніцтваў.

У фінальных спаборніцтвах па адвольнай праграме М. Аляксееў заняў 7 месца ў прыжках з трампліна, набраўшы 129,55 бала. Пераможцам у прыжках з трампліна выйшаў армейскі спартсмен. Г. Удалаў — 155,70 бала.

Гродна ў шостай пяцігодцы

ГРОДНА. (БЕЛТА). Выканкам гарадскога Совета дэпутатаў працоўных абмеркаваў пытанне аб перспектывах развіцця народнай гаспадаркі горада ў шостай пяцігодцы.

У 1956 — 1960 гадах у абласным цэнтры будзе праведзена вялікая работа па прамысловаму, жыллёваму і культурна - бытавому будаўніцтву. На гэтыя мэты намечана выдаткаваць у тры разы больш сродкаў, чым за папярэднія пяць год. Уступяць у строй заводы жалезабетонных канструкцый, сантэхабсталявання, швейная фабрыка. Вырастуць карпусы маторарамонтнага завода, завода па выпуску сілікатнай цэглы, цеплавой электрастанцыі. Вырашана таксама рэканструяваць тонкасуконны, хлеба- і мясакамбінаты, пераабсталяваць цэхі тытунёвай і мэблевай фабрык, завода бытавых прыбораў і гарбатнага завода. У 1960 годзе прамысловыя прадпрыемствы Гродна выпусцяць на 74 працэнты больш прадукцыі, чым у мінулым годзе. У 7,2 раза ўзрасце вытворчасць цэглы, у чатыры разы — вапны, амаль у паўтара раза — тканін, падшыпнікаў, мэблі і веласіпедаў.

Будзе ажыццёўлен рад мерапрыемстваў, накіраваных на лепшае задавальненне культурна - бытавых патрэб працоўных. У строй уступяць дзесяткі новых шматпавярховых жылых дамоў, некалькі інтэрнатаў, тры школы, адкрыецца дадаткова яшчэ адна бібліятэка, некалькі клубаў.

Совецкая плошча будзе значна расшырана і заасфальтавана, акружана прыгожымі будынкамі. Тут вырашана пабудаваць Дом Советаў, гасцініцу. На вуліцах, бульварах і ў скверах намечана высадзіць дзесяткі тысяч дрэў і кустоў.

Шостым пяцігадовым планам прадугледжана таксама добраўпарадкаванне Нёмана. Набярэжная ракі будзе апранута ў бетон і камень, на правым яе беразе на плошчы ў 40 гектараў размесціцца парк культуры і адпачынку.

Коратка з Маладзечна

З кожным годам расце аўтапарк калгасаў вобласці. У 1955 годзе, напрыклад, калгасам вобласці толькі праз спажывецкую кааперацыю было прададзена 464 грузавыя аўтамашыны. У першым квартале гэтага года калгасы набылі яшчэ 76 аўтамашын.

З цікавым дакладам «Клопаты Комуністычнай партыі аб развіцці аховы здароўя» выступіў у пятай паляводчай брыгадзе калгаса імя Сталіна, Смаргонскага раёна, загадчык Снігянскага фельчарска - акушэрскага пункта тав. Кадукоў.

Па просьбе калгаснікаў з дакладам на гэтую тэму тав Кадукоў выступіць у другой і іншых паляводчых брыгадах калгаса.

Няспынна расце кніжны фонд Цярэшкаўскай хаты-чытальні Крывіцкага раёна. Толькі ў гэтым годзе тут ужо набыта больш 200 кніг мастацкай, палітычнай і сельскагаспадарчай літаратуры. Зараз у хаце - чытальні налічваецца каля 2.000 экземпляраў розных кніг.

Насценную сатырычную газету «Вілы ў бок» выдае Шаркоўшчынскі райком комсамола. У ёй друкуюцца вострыя [са]тырычныя заметкі, накіраваныя супраць парушальнікаў грамадскага парадку, п'яніц, дэбашыраў, скандалістаў. Газета карыстаецца вялікай папулярнасцю сярод жыхароў раённага цэнтра.

З'езд Таварыства па пашырэнню палітычных і навуковых ведаў БССР

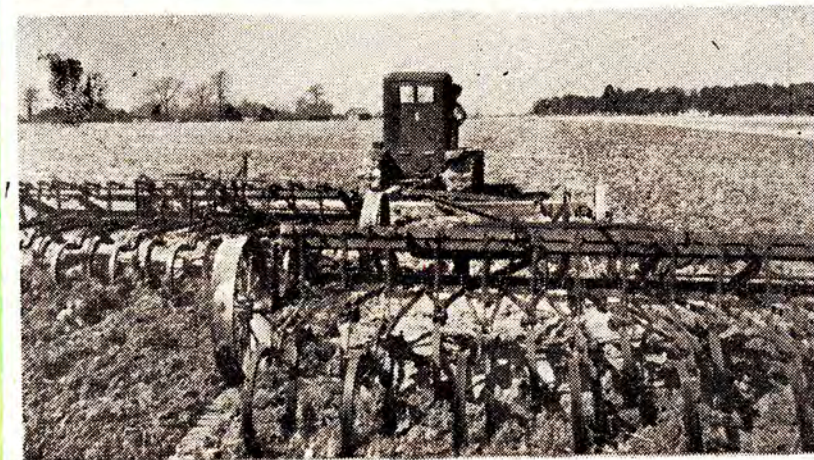
17—18 красавіка ў Мінску праходзіў III з'езд Таварыства па пашырэнню палітычных і навуковых ведаў БССР.

Рэспубліканскае таварыства аб'ядноўвае ў сваіх радах 15.500 чалавек.

За справаздачны перыяд членамі Таварыства прачытана звыш 165 тысяч лекцый, на якіх прысутнічала больш 12 мільёнаў чалавек. За 1954 — 1955 гады Таварыствам выдадзены 47 брашур стэнаграм-лекцый па розных пытаннях палітычных і навуковых ведаў агульным тыражом 585 тысяч экземпляраў. Значна палепшылася прапаганда палітычных і навуковых ведаў на сяле. У калгасах, соўгасах і машынна - трактарных станцыях прачытана больш 82 тысяч лекцый.

У першым квартале гэтага года на эканамічныя тэмы прачытана каля 3.500 лекцый — у чатыры разы больш, чым за адпаведны перыяд мінулага года.

У цяперашні час абласныя і раённыя арганізацыі Таварыства праводзяць значную работу па прапагандзе рашэнняў і матэрыялаў XX з'езда Комуністычнай партыі Советскага Саюза.

У калгасах, размешчаных у паўд[н]ёвых раёнах Брэсцкай вобласці, па[ча]ліся веснав[ы]я палявыя работы. На палях п[ра]цуюць трактары.

На здымку: культывацыя палёў калгаса імя Сталіна, Кобрынскага раёна, Брэсцкай вобласці.

На здымку: Скульптар З. Азгур, лайрэат Сталінскай прэміі, член карэспандэнт Акадэміі мастацтваў СССР.

КУЛЬТУРНЫЯ СКАРБНІЦЫ Б[Е]ЛАРУСІ

У карцінцай галерэі

Карцінная галерэя ў Беларусі была адкрытая напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны. Яе экспазіцыю складалі выдатныя творы беларускіх, рускіх і цэлага раду зарубежных майстроў кісці. У час акупацыі фашысцкія вандалы нанеслі ёй беззваротную шкоду: усе творы мастацтва былі або знішчаны, або ўкрадзены і вывезены. Пасля вайны, у першыя-ж гады мірнага аднаўлення, карцінную галерэю ўдалося стварыць і адкрыць нанава. Зараз у ёй знаходзіцца звыш двух тысяч двухсот экспанатаў — твораў, жывапісу, скульптуры, графікі і прыкладнага мастацтва.

Беларускае выяўленчае мастацтва вельмі маладое. Аднак сваімі карэннямі яно ўходзіць у далёкае мінулае. Вядома, напрыклад, імя выдатнага беларускага жывапісца-дэкаратара Васілія Пазнанскага, які па ўказанню Петра Першага з групай мастакоў Аружэйнай палаты пісаў дэкарацыі для тэатра на Краснай плошчы ў Маскве. Творчасць мастакоў больш позняга перыяду прадстаўлена ў карціннай галерэі цэлым радам іх работ у арыгінале. Ёсць, напрыклад, цудоўныя творы бабруйскага пейзажыста Апалінарыя Гараўскага і іншыя.

Але якімі-б добрымі ні былі гэтыя творы, якімі-б таленавітымі ні былі іх стваральнікі, яны не аказалі колькі-неб[у]дзь рашаючага ўплыву на далейшае развіццё беларускага выяўленчага мастацтва. Яно, па сутнасці, пачынаецца з часу Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі, калі народ уздыхнуў поўнымі грудзьмі. І па ўсіх стадыях далейшага развіцця велізарны ўплыў на яго аказвала і ака[зв]ае вялікая творчасць геніяльных рускіх майстроў. Зараз у карціннай галерэі Беларусі экспануюцца творы рускага жывапісу трох стагоддзяў — восемнаццатага, дзевятнаццатага і пачатку дваццатага. Прадстаўлены сотні карцін усіх жанраў, розных па майстэрству і сіле таленту мастакоў.

Вось вядомая карціна Пукірова «Няроўны шлюб». Арыгінал яе экспануецца ў Трэцьякоўскай галерэі. Аднак палатно, якое знаходзіцца тут, — не менш каштоўнае, бо яно з'яўляецца аўтарскім паўтарэннем і, як гавораць спецыялісты, пераўзыходзіць першапачатковы варыянт карціны.

Усеагульную ўвагу прыцягвае твор Канстанціна Макоўскага «Балгарскія мучаніцы». Ён прысвечан нашэсцю турак на балгарскія землі.

Бадай няма ніводнага буйнага рускага майстра жывапісу, тых або іншых твораў якога галерэя не мела-б. Пероў і Веніцыанаў, Крамской і Шышкін, Васнецоў і Максімаў, Брулаў і Врубель, Сурыкаў і Сероў, Айвазоўскі і Левітан — усіх не пералічыш.

Асабліва хочацца сказаць аб буйнейшым рускім жывапісцу Рэпіне. Не ўсім вядома, што геніяльны мастак Ілья Ефімавіч Рэпін доўгі час — з 1892 па 1900 год — жыў і тварыў у Беларусі, у Здраўневе, якое знаходзілася на поўдарозе па між Суражам і Віцебскам.

У Здраўневе Рэпін стварыў цэлую серыю выдатных твораў. Вялікай папулярнасцю карыстаецца карціна «Беларусь». Тут-жа ім напісаны палотны «На сонцы» і «Асенні букет», для якіх пазіравалі дочкі Надзежда і Вера, пачата славутая «Дуэль», якая зрабіла на Льва Нікалаевіча Талстога такое ўражанне, што ён заплакаў.

Не менш захаплялі яго і месячныя ночы над Дзвіной, вынікам чаго і з'явілася карціна «Месячная ноч». У 1897 годзе карціна «Месячная ноч» экспанавалася на міжнароднай мастацкай выстаўцы ў Мюнхене. Зараз яна знаходзіцца ў Мінску, у карціннай галерэі.

Дзяржаўная карцінная галерэя Беларускай ССР з'яўляецца зборам лепшых твораў беларускіх жывапісцаў, якія апавядаюць аб гераічнай барацьбе і слаўнай працы роднага народа.

«Ёсць такая партыя!» — так называецца вялікая карціна аднаго з майстроў беларускага жывапісу — мастака Шыбнёва. Цэнтральнай фігурай гэтага палатна з'яўляецца незабыўны вобраз Владзіміра Ільіча Леніна з рэзка выкінутай уперад рукой.

Сярод буйных палотнаў, прысвечаных гісторыка - рэвалюцыйнай тэматыцы, вызначаюцца высокім мастацкім майстэрствам карціны «Пісьмо ад Леніна» мастакоў Лі і Цвірко «На заходні фронт» Воранава і іншыя.

Сярод твораў аб барацьбе беларускага народа з ворагамі выдзяляюцца скульптуры: «Бацька Мінай» — народнага мастака БССР Азгура, «Герой Совецкага Саюза Гастэла» — народнага мастака Бембеля; карціны: «За родную Беларусь» — заслужанага дзеяча мастацтваў рэспублікі Сухаверхава, «Палонных вядуць» — Шыбнёва, «Важнае паведамленне» — Гугеля і іншыя.

Народны мастак БССР В Волкаў стварыў значны твор аб шчаслівым дні вызвалення Мінска ад нямецка - фашысцкіх захопнікаў

Цікава і даходліва расказвае аб першых мірных днях на роднай зямлі старэйшы майстар жывапісу народны мастак РСФСР і БССР Бялыніцкі-Біруля ў сваёй карціне «Зноў зацвіла в[я]сна»...

Жыццё з кожным новым днём расшырае тэматыку. Растуць, удасканальваюцца і майстры выяўленчага мастацтва. Чаму, напрыклад, так падоўгу затрымліваюцца гледачы ля выдатна выкананых палотнаў — «Трактарысты», «Асваенне новых зямель», «У горад на вучобу» маладых мастакоў братоў Ткачовых? Ды таму, што моцны жыццесцвярджальны пачатак гэтых твораў хвалюе душу, будзіць думку, кліча да дзеяння.

Аб гэтым-жа гавораць і запісы наведвальнікаў Дзяржаўнай карціннай галерэі Беларусі ў кнізе водгукаў.

Карцінная галерэя размяшчаецца ў часова прыстасаваным для яе памяшканні. Гэта не дазваляе экспанаваць усіх наяўных твораў. Але такое становішча будзе нядоўгім.

У цэнтры М[і]нска па вуліцы імя Леніна ўжо ўзвышаецца прыгожы будынак для будуча[га] Мастацкага музея. Гэта будзе цудоўнае збудаванне, з беламармуравымі скульптурнымі групамі ля ўваходу і барэльефамі на фасадзе. Унутры будынка размесцяцца пяць велізарных экспазіцыйных залаў.

Вас. Д[А]НІЛЕВІЧ

ЛІЧБЫ ПЯЦІГОДКІ

Павялічыцца пасяўная плошча

Дзеля таго, каб дасягнуць планаваны рост сельскай вытворчасці, неабходным з'яўляецца павялічыць пасяўную плошчу.

Ліквідацыя папараў, на якую звярнула асаблівую ўвагу II Пленум ПЗПР, яшчэ ў нас не закончана. На працягу астатніх гадоў выступіла з'ява узнікання паўторных аблогаў.

Таму павелічэнне пасяўной плошчы на 500 тысяч гектараў у нашай краіне вымагае, каб у кожным павеце, ці грамадзе дакладна праверыць і выкрыць увесь запас зямлі, а таксама энергічна прыступіць да яе загаспадаравання.

Сумесна з павелічэннем пасяўной плошчы, будзе ўзрастаць ураджай з гектара. Да 1960 года ўраджай з аднаго гектара — у параўнанні з сярэднім ураджаем 1951/55 гадоў, — паівінен узрасці на 14 працэнтаў.

Дарагі чытач! Трэба каб і Ты дапамог нашай уладзе ў выкананні гэтых задач. Арганізуй гурткі па ліквідацыі папараў. Прычыніся да арганізавання новых сельскагаспадарчых кааператываў.

Як доўга...

Вельмі часта сяляне наракаюць на дрэнныя парадкі на пункце скупу дзяржаўных закупак збожжа і скур у Міхалове. Ды і сапраўды адбываюцца там часта не зусім чыстыя справы.

Вось напрыклад, калі грамадзянка Анна Гнілко, 16 красавіка г. г. занесла на пункт прадаць цялячую скуру, то залічылі яе да другой катэгорыі. Якое-ж было здзіўленне Анны, калі ёй у касе выплацілі цану не за другую катэгорыю скуры, а за трэцюю.

Калі Анна Гнілко, за такую несправядлівасць паскардзілася Змітраку Урвану, — загадчыку пункта дзяржаўных закупак скур, то ён пачаў лаяць ды абзываць Анну ад зладзеек і прагнаў.

Цікава, як доўга яшчэ праўленне ГС у Міхалове будзе праз пальцы глядзець на непарадкі.

25 цэнтнераў з гектара

На дварэ было ўжо цёмна. Цвыркун за печчу, як штодзень, распачаў „накручваць свой гадзіннік".

Сцяпан падкруцу́ў кнот у лямпе і, прымасціўшыся ля стала, раскрыў кніжку.

— Трэба добра падрыхтавацца да заўтрашняй лекцыі, падумаў (ён з'яўляецца грамадскім лектарам сельскагаспадарчай самаадукацыі).

— Цяжка будзе пераканаць сялян, што кукурузу і на нашай зямлі можна сеяць. Усе кажуць, што не уродзіць, што няма з яе ніякай карысці.

— Аднак пераканаць іх трэба — думаў далей Сцяпан. — Вось я ў мінулым годзе паспрабаваў. Вырасла ўрадлівая. Сабраў я па 60 цэнтнераў у пералічэнні на гектар. У гэтым годзе засею большы арэал зямлі кукурузай — пастанавіў Сцяпан. — Яна-ж з'яўляецца вельмі добрай пашай.

Сцяпан нахіліўся над кніжкай і паглыбіўся ў чытанні. Лямпа, патрэскваючы, кідала на Сцяпана скупы круг святла. А цвыркун за печчу ўсё цвыркаў ды цвыркаў...

* * *

Сцяпан Багнюк ужо некалькі год праводзіць мічурынскія доследы на сваёй 9-ці гектаравай гаспадарцы.

Многа яму ў гэтай працы дапамагаюць сельскагаспадарчыя кніжкі. Сцяпан ужо мае немалую бібліятэку і заўсёды ў працы на гаспадарцы карыстаецца ёю.

Многа яму таксама дапамаглі Краёвыя з'езды мічурынцаў, якіх ніколі не прапускаў. На апошнім з'ездзе мічурынцаў Сцяпан быў запрошаны ў госці да таварыша Цыранкевіча і гутарыў з ім.

Па гэтым з'ездзе мічурынцаў, Сцяпан яшчэ з большай актыўнасцю забраўся да працы.

Мічурынскія доследы, карыстанне з сельскагаспадарчых машын і мінеральных угнаенняў, з года ў год павялічваюць ураджай на полі Сцяпана Багнюка.

Вось ён у мінулым годзе асягнуў у сярэднім 25 цэнтнераў аўса з гектара.

Бульбу заўсёды Сцяпан садзіць новай, квадратна - гнездавой сістэмай і атрымлівае па 300 цэнтнераў з гектара.

Завёў пасеку ў сваім садку. Зараз ужо мае 15 вулляў. Атрымлівае з іх 500 клг. мёду ў год. У будучыні думае павялічыць сваю пасеку. Пасека дае яму не малы даход, узяўшы пад увагу, што 1 клг. мёду каштуе 40 зл.

На сваёй гаспадарцы мае Сцяпан паўтара гектара сенажаці і пасбішча.

Калісь на гэтым пасьбішчы, не мог ён запэўніць пашы двум кароўкам. Ды і малака яны мала давалі. Нават сабе не хапала.

Цяпер, калі Сцяпан застасаваў мінеральныя ўгнаенні і раздзяліў пасьбішча на кварталы, якія па чарзе выпасае, то хапае пашы для трох кароў, і малака даюць яны ў сярэднім па 3.000 літраў у год кожная.

Дзякуючы гэтаму, Сцяпан Багнюк у мінулым годзе прадаў дзяржаве звышпланава 6.000 літраў малака, за якое меў не малы даход.

Цяпер Сцяпан Багнюк вядзе доследы над магчымасцямі вырошчвання новай аляістай расліны, якой яшчэ у нас дагэтуль не знаюць, так званай „эрукі".

— Пачатковыя доследы выказваюць, — кажа Сцяпан, — што гэтая расліна будзе добра расці на нашай зямлі.

Сяляне з вёскі Багнюкі, Беластоцкага павета, любяць Сцяпана Багнюка і паважаюць, таму што ён заўсёды добра парадзіць і дапаможа.

Вось ён сарганізаваў у сваёй вёсцы групу ўзаемнай дапамогі ў сельскагаспадарчых працах. Дзякуючы яго парадам штораз больш сялян карыстаецца сельскагаспадарчымі машынамі і з года ў год павялічваюць ураджай.

— Зямля любіць добрых гаспадароў, — кажа Сцяпан, — і шчодра сплачвае за добрую працу.

Дзякуючы мічурынскім доследам, Сцяпан Багнюк многа новага ўвёў у апрацоўку зямлі.

— Эх, — кажа Сцяпан, — на маёй невялікай гаспадарцы не разгорнешся з мічурынскімі доследамі і таму, думаю я, што пераход да калектыўнага гаспадаравання з'яўляецца неабходным.

В. БАРШЧЭЎСКІ

„Зэтары" з Кашалінскага ваяводства

ВЗ ПОМ у Беластоку атрымаў нядаўна з ПОМ у Кашаліне 20 трактараў маркі „Зэтар". Гэтыя трактары па перагля́дзе і рамонтах у ТОР у Беластоку, зараз раздзелены для паасобных ПОМ на Беласточчыне.

Фото — Зарэмба

ЗАБОЙЦЫ

Між ляснымі зараснікамі пракрадаўся чалавек. Ішоў асцярожна, прыпыняўся, прыслухоўваўся. Нарэшце дайшоў да лясной дарогі, асцярожна расхіліў кусты, выглянуў, цікава агледзеў сцежку, трохі падумаўшы надламаў вялікі куст арэшніку ды кінуў яго на дарогу Потым вырваў яшчэ дзве маладзенькія ёлачкі, прыцягнуў іх бліжэй да дарожкі. Выняў з кішэні трохі паіржавелы пісталет, клапатліва агледзеў яго, паклаў на калені і пачаў чакаць.

Над яго галавой пралятаалі птушкі, з дрэва ўпала божая кароўка і пачала круціцца на далоні; зняў яе і асцярожна паклаў на траву.

Уздрыгнуў. Здалёк нехта пад'язджаў на веласіпедзе. Сціснуў у спацелай далоні пісталет — адвёў курак.

Веласіпедыст паволі пад'ехаў, з трудам мінуў зламаны куст арэшніку. Рука ў кусце паднялася і калі плечы веласіпедыста мільгнулі ў прарэзе прыцэлу, пачуўся... не, не пачуўся стрэл — даў асечку. Але гэта працягвалася толькі адну хвіліну, металічны ляск і ўрэшце рэхам пакаціўся па лесе гук стрэлу.

Чалавек на веласіпедзе пахіснуўшыся крыкнуў, і паваліўся ўпоперак дарогі...

*

Семятыцкі павет, як і іншыя суседнія паветы ў гадах 1945-52 з'яўляліся жытлом ВІН-оўска - НСЗаўскіх бандаў. Ад куль фашысцкіх разбойнікаў — „Гузараў", „Пажонкаў", „Млотаў" і іншых, гінулі людзі, мерлі пад кіямі, жылі ў страху тэрору і няпэўнасці.

Нягледзячы на тэрор, лютуючае падполле і банды, знаходзіліся людзі, якія ў глухую семятыцкую вёску неслі словы праўды аб Народнай Польшчы, верылі ў справядлівасць нашай справы, і ў тое, што калісь аднак выгінуць банды, спыніцца тэрор— пачнецца новае жыццё.

Такім чалавекам і быў Уладыслаў Вясна, жыхар вёскі Карыціны. Мабыць біяграфія гэтага беднага беларускага селяніна, які аддаў жыццё за народную ўладу, і паслужыць камусь, як узор героя рамана.

Забіты бандытамі Тав. Уладыслаў Вясна, старшыня Прэзідыума грамадскай Рады ў Чае Вулька, Семятыцкага павета.

Зацкаваны бядою ў санацыйнай Польшчы, ахвярны працаўнік сельсовета пры савецкай уладзе ў 1939—41 гадах, сочаны гітлераўцамі ў час акупацыйнага тэрору, а потым, некалькі гадоў пасля вайны, польскімі фашыстамі, якія з арлом з каронай на шапцы і рынграфам Маткі Боскай на грудзях палілі ды грабілі ўсіх тых — хто змагаўся за народную ўладу.

Банды забілі яго брата. 75-ці гадоваму бацьку „Гузар" ручкай пісталета выбіў зубы. Вясна колькі разы ўнікае смерці, жыве надзеяй, што народная ўлада і тут памаленьку ўвядзе парадак.

Не памыліўся ў сваіх меркаваннях. Народная ўлада як гадзіну выдушыла „Млотаў", „Гузараў", „Пажонкаў" і ўсялякай іншай масці бандытаў.

У той час, калі Вясна ў Карыцінах марыў аб лепшай долі, аб лепшым лёсе селяніна, калі пацíху з суседамі гутарыў аб недалёкім мірным жыцці, будаваў у думках школы, хаты — чытальні, клубы - электрыфікаваў у думках цэлыя вёскі і чуў гоман трактараў на палях, то ў суседняй вёсцы Чае - Вулька, размешчанай сярод лясоў, успялегаваным бандыцкім сховішчы, часта былыя АК-оўцы і ВІН-оўцы гасцінна адчынялі бандытам дзверы. У Зарэмбы, Кутылоўскага, Матушэўскага і іншых прыхільнікаў ды памагатых бандаў перахоўвалася зброю, збіраліся найміты — забойцы, пілі самагон, вызначалі штораз новыя тэрміны вайны, спісвалі ўсіх тых, каго планавалі забіць, збіць, абрабаваць — спаліць. Неаднаразова нараджалася тут злачынства.

Міналі гады. Расла нашая сіла, слабела дзейнасць бандаў. Павесілі „Гузара" і „Пажонка", пасаджана ў турму Зарэмбу, Кутылоўскага і Матушэўскага і ў вёсцы Чае Вулька было ўжо спакойна — перамагло новае. Ужо рэдка калі пачуўся ў лесе стрэл бракан'ера. Памагатыя бандаў і ворагі прытаіліся, чакалі, не маглі памірыцца з паражэннем сваіх надзей.

А тым часам Вясна ўступіў у рады партыі, пачаў актыўна дзейнічаць у мясцовым ГС-се. За яго прыкладам пайшло шмат іншых сялян, штораз часцей пачалі даходзіць газеты і даязджаць інструктары Павятовага Камітэта ПЗПР. Штораз больш актыўнай рабілася вясковая бедната папярэдне запалохана бандамі.

У 1952 годзе вяртаюцца з турмы, ўмоўна звольненыя Ян Зарэмба, Ян Матушэўскі, і Францішак Кутылоўскі. Верылі ім, што ўмоўная адтэрміноўка выканання рэшты кары паўплывае на іх дадатна, не штурхне іх болей на шлях злачынства. Адбылося аднак інакш.

Праз некалькі дзён пасля вяртання з турмы, Зарэмба і Матушэўскі выцягваюць з патайніка даўно хаваную дубальтоўку і вінтоўку ды ідуць бракан'ернічаць. Б'юць козы, дзікі, пачынаюць гнаць самагон, хочуць бавіцца, патрабуюць грошай пачынаецца сістэматычная крадзеж дрэва з лесу — пачынаецца цэлы рад ліхадзействаў.

На шляху іх зладзейскай кар'еры становіцца ляснічы з Руткі, Маліноўскі. Матушэўскі хутка пастанаўляе — забіць! — Невыгодны.

Удакладняе з Зарэмбай падробнасці злачынства, раіць яму коратка Зрабіць засаду ля сцежкі па якой праязджае Маліноўскі, стрэліць яму ў плечы з вінтоўкі і пакінуць на дарозе — хай ахопіць жах іншых.

Зарэмба два разы рабіў засаду на Маліноўскага, чакаў па 6 гадзін на яго. На шчасце Маліноўскі пазбегнуў смерці.

Кулак Зыгмунт Ільчук штучна падзяліў гаспадарку, каб мець меншы падатак і дзяржаўныя пастаўкі.

Актывіст з вёскі Чае Вулька, Вінцэнты Куніцкі паведамляе аб гэтых кулацкіх ашуканствах грамадскую раду. Падзейнічала гэта так, як кій усаджаны ў гняздо вос. І зноў пры самагонцы Зарэмба, Матушэўскі і Ільчук ствараюць план забойства Куніцкага. На гэты раз Матушэўскі раіць яму ўкінуць пучок гранат у хату. Зрабіць гэта павінен быў Зарэмба. У хаце Куніцкага жонка ды малыя дзеці. Аднак і гэтым разам злачынства не здзяйсняецца, Куніцкі пазбягае смерці.

Восенню 1953 года Зарэмба пакідае Чае і пераязджае ў Варшаву. Працуе на будовах. Лёгка атрымлівае працу, сам па прафесіі сталяр, пачынае дапамагаць будаваць новыя будынкі, зарабляе ў месяц па 1.900 зл.

Ці хараство адбудовы Варшавы пераконвае яго? Ці змяняецца ён? Не! На будове знаёміцца з мулярам Мар'янам Мацяшкам — спекулянтам і скрытым ворагам Народнай Польшчы. Пачынаюцца паміж сябрамі размовы аб вайне, якая павінна была разбурыць пабудаваныя імі будынкі, аб зброі і нападах.

Мацяшак мае зброю — два пісталеты. Зарэмба толькі слінку глытае; — як ён хацеў-бы іх мець. Робіць узлом у бюро будовы, крадзе адтуль лічыльную машыну і прамяньвае яе ў Мацяшка на два пісталеты.

Задуманыя Зарэмбай напады ў Варшаве аднак не здзяйсняюцца. Зарэмба пакідае будову і як набытак прывозіць у Чае Вульку два пісталеты.

Радасць Матушэўскага, з прывезеных пісталетаў, была бязмежная — нарэшце кароткая зброя, мажлівасць лепшых нападаў і злачынстваў. Было гэта ўвосень 1954 года.

Людзі добрай волі ў гарадах і вёсках аб'едналыя ў Нарадовым фронце рыхтаваліся да выбараў у Рады. Калі Зарэмба, Матушэўскі, Кутылоўскі і іншыя ворагі клапатліва агледжвалі прывезеныя пісталеты, змазвалі іх і хавалі ў лесе з думкай „спатрэбіцца" — у гміне

Неадкладныя справы

У Беластоцкім ваяводстве, дзе значную частку насельніцтва складаюць беларусы, ёсць многа беларускіх пачатковых і 5 сярэдніх школ. Аб прыхільных адносінах і зацікаўленнасці беларускага насельніцтва беларускай асветай сведчыць факт, што беларускія сярэднія школы запоўнены моладдзю.

Гэта добра. Але ці сапраўды добра і складна ідзе развіццё беларускай асветы? Возьмем для прыкладу Дзяржаўную Беларускую агульнаадукацыйную школу ў Бельску.

Школа змяшчаецца ў двух будынках. У адным мураваным на скрыжаванні вуліц Міцкевіча і Відаўскай займае трэці паверх і частку другога. Другі школьны будынак адлеглы ад першага 150—200 метраў знаходзіцца пры вул. Міцкевіча. Знешні выгляд адбірае ахвоту глядзець на яго: нізкі, стары, пакрыўлены, гатовы кожную хвіліну рассыпацца, без агарожы, без школьнага надворку — вось месца, дзе вучацца дзесятыя і адзінаццатыя класы.

У першым будынку не многа лепш маецца справа. Цесната, адсутнасць неабходных залаў на фізкультурныя заняткі, на фізіка-хімічны кабінет, на культурныя заняткі моладзі і гд.

Фізкультура, урачыстасці, сходы — адбываюцца на калідоры. У класах аб паверхні 15 квадратных метраў вучыцца па 18 вучняў. І наогул нехапае класаў для занятак. Школа аддзелена, трудна скласці план занятак, настаўнікі бегаюць з аднаго будынку ў другі. Добра, што загадчык польскай пачатковай школы, якая займаецца ўнізе, адступіў, па-сяброўску, 2 класныя пакоі. У іншым выпадку школа знайшлася-б у безвыхадным становішчы.

У Бельску будуецца Педагагічны камбінат, і калі Педагагічны ліцэй перанясецца туды, будынак, цяпер ім займаны, можна смела аддаць у карыстанне беларускай школе.

Настаўнікі і вучні будуць за гэта неспамерна ўдзячны.

Куды больш складанай праблемай з'яўляюцца кадры беларускіх настаўнікаў. Тэмпы развіцця, росту беларускіх школ, не ідуць у пары з ростам кадраў. Нават больш — няма ніякага росту гэтых кадраў.

Для пачатковых школ рыхтуюцца настаўнікі ў педагагічным ліцэі ў Бельску. Але тут трэба выявіць непажаданую з'яву: — будучыя настаўнікі беларускіх школ прысвойваюць веды на польскай мове. Гэтак сама маецца справа і ва ўсіх апошніх школах.

Тры гады таму, з беларускай школы ў Бельску выехала 5 выпускнікоў у вышэйшыя навучальныя ўстановы Савецкага Саюза. Але з гэтых пяці ніводзін не вучыцца ў Мінску у Педагагічным Інстытуце ці ва універсітэце. Туды школьная ўлада не кіравала ніводнага выпускніка школы, і з пяці выехаўшых, ніводзін не вывучае беларускую мову.

Два гады таму школа прадставіла кандыдатаў на беларускую філалогію — моцных вучняў. Іх дапусцілі да экзаменаў і яны здалі ўсе патрэбныя экзамены і вось, у апошнюю хвіліну, у Варшаве ўсіх іх адкінута. Чаму?

Сапраўды незразумелым ёсць падыход школьных улад да пытання забеспячэння беларускіх школ кваліфікаванымі беларускімі настаўнікамі.

Ці-ж гэтак справядліва робіцца? — пытаем Міністэрства Асветы...

А чаму ў гэтым годзе беларуская сярэдняя школа ў Бельску не атрымала ніводнага месца для сваіх выпускнікоў на вышэйшыя навучальныя ўстановы ў Мінску ў кірунку беларускай філалогіі?

Беларускія школы існуюць, растуць, але амаль усе прадметы, з прычыны недахопу настаўнікаў валодаўшых беларускай мовай, вывучаюцца не на беларускай мове. Міністэрства Асветы не высылае выпускнікоў беларускіх школ на адукацыю ў Мінск.

Цікава ведаць як бачыць вышэй парушаную справу Міністэрства Асветы, якія перспектывы бачыць яно ў існаванні і развіцці беларускіх школ.

Пачатковыя школы сяк-так забяспечаны беларускімі настаўнікамі (хоць, як ужо раней гаварылася таксама не ўсё тут у належным парадку, бо настаўнік сам не здабывае адукацыі па ўсіх прадметах на беларускай мове), але сярэднія стаяць перад невырашаным пытаннем: адкуль узяць настаўнікаў для сярэдніх беларускіх школ?

З новым навучальным годам будзе адкрыты завочны факультэт беларускай філалогіі пры Беластоцкай Настаўніцкай Студыі. Але і тут ужо выяўляюцца цяжкасці ў сувязі з недахопам спецыялістаў па беларускай мове.

Ці гэта усё бачаць адпаведнія ўлады? Так. Бачаць. Ды толькі не бачаць выйсця, не бачаць магчымасці дапамагчы. Мы-б яшчэ сказалі, што не вельмі цікавяцца гэтым.

Далейшыя падобныя адносіны школьных улад да праблемы кадраў для беларускіх школ недапушчальныя. Трэба неадкладна пашукаць выйсце.

Трэба лепш вырашаць праблему кадраў для беларускіх школ. Гэта неабходна ў сувязі з тым, што беларуская культура развіваецца, і што даны вялікія магчымасці развіццю кожнай нацыянальнай групе ў Польшчы, у тым ліку і беларусам.

ВЕРА ЛЕУЧУК

Незабыўная сустрэча

Па-сяброўску абсеўшы рэдактарскі стол мы слухалі весткі з Савецкай Беларусі. Пятро Фёдаравіч гаварыў аб навуковых працах Акадэміі навук, аб працы Саюза Пісьменнікаў у Мінску, аб сучаснай літаратуры, яе дасягненнях і недахопах, аб маладых талентах, аб сваёй працы.

Ды нічога не парадзіш. На яго чакалі яшчэ таксама жыхары Гарадка.

*

Калі машына, у якой прыехаў Глебка, затрымалася на месцы, яе ўміг акружыў натоўп людзей. Кожнаму хутчэй хацелася ўбачыць беларускага паэта.

На парозе кіно яго сустрэла з букетам кветак загадчыца беларускага хору ў Гарадку Ніна Мушынская.

Зала была запоўнена да апошняга месца моладдзю, школьнай дзетварой і старэйшымі: жанчынамі ды мужчынамі. . . . .

З дарогі — проста і звычайна,
Напружана і чынна,
Зайшоў да нас хадою дбайнай,
З вясёлымі вачыма.

І на прасторах роднай „Нівы"
Чуваць — мажныя крокі...
Усюды наш народ шчаслівы
Узносіць міру кроквы.

★

Пятро Фёдаравіч гаварыў аб жыцці, працы, дасягненнях беларускага народа, аб непарушнай дружбе беларускага і польскага народаў. Потым па просьбе прысутных прачытаў некалькі сваіх вершаў.

Фото — Ю. Леў

★

★

У далейшай праграме сустрэчы выступаў жаночы хор і школьнікі. Пятру Фёдаравічу вельмі спадабаліся іх выступленні. Ён шчыра смяяўся з вясёлых народных прыпевак і, гледзячы цешыўся, як малыя дзеці прыгожа выконваюць народныя танцы. І не толькі ён, але і жыхары Гарадка.

Фото — Ю. Леў

★

Абікры сабраліся сяляне ды гутарылі, абмяркоўвалі праграму Народнага фронта Выступалі з новымі прапановамі, раілі.

Адбыліся выбары. Улада прыблізілася да селяніна, выбрана найлепшых. Таварыш Вясна з'яўляецца старшынёй Прэзідыума Грамадскай Рады. Ведалі яго, як справядлівага, станоўчага чалавека, бязлітаснага ў барацьбе з усялякім злом і крыўдай. Добрасумленныя людзі цешыліся з гэтага выбару — ворагі ведалі, што гэта ім не на руку.

Вясна цвёрдымі, сялянскімі рукамі ўзяўся за ўладу ў сваёй грамадзе.

Атрымаў крэдыт на пабудову школы, заахвоціў сялян да добраахвотных абавязацельстваў пры будове дарог, наведваў вясковую беднату і дзяцей у школе, умеў параіць, дапамагчы, выклікаць прыхільнасць да сябе ў людскіх сэрцах. Бязлітасна праследваў лясных зладзеяў і самагоншчыкаў. Выдаваў міліцыі бракан'ераў, згуртоўваў вакол сябе, свядомы сваіх задач, грамадскі актыў. Яго грамада пачала першынстваваць у павеце, тэрмінова выконвала дзяржаўныя пастаўкі, падаткі і г. д.

А калі да вушэй Вясны даходзілі як-бы мімаходам кіданыя словы, каб трохі асцярагаўся, бо яшчэ невядома як будзе — каротка адказваў: — Народная ўлада — гэта мая, гэта нашая ўлада, бандыцкае панаванне ўжо скончылася, — і далей браўся за работу, а было яе шмат.

У Чаях постаць нястомнага Вясны не давала Зарэмбе, Матушэўскаму, Кутылоўскаму і іншым ворагам, жыць.

У пачатку 1955 г. у хаце Кутылоўскіх сабраліся: Зарэмба, Матушэўскі і Мулярчык. На стале неадлучны самагон. Тэма размоў — асоба Старшыні ГРН тав. Вясны.

Мулярчык, „вопытны" палітык пратэкцыйна пакляпаў Зарэмбу па плячы, кажучы, што калі заб'е Вясну, то і так „Свабодная Еўропа" на восень прадказвае вайну, якая збавіць яго ад адказнасці.

Вочы ўсіх накіраваліся на Зарэмбу. Далілі яшчэ самагону — адчуў сябе ў іх вачах героем, не трэба было ўжо пераконваць. Вясна — і яму, і яго зладзейска - бандыцкім намерам, з'яўляўся перашкодай, бо быў прадстаўніком народнай улады, якую ён ненавідзеў усёй душою. Абяцаў, што даверанаю яму „мокрую работу" выканае са здавальненнем.

Доўга яшчэ ноччу ў хаце Кутылоўскіх рабілі планы, як найлепш, найцішэй забіць Вясну. А Вясна пасля цяжкай, працягваючайся ўвесь дзень, працы ў Грамадскай Радзе вяртаўся дамоў, сядзеў з жонкай Вольгай і дачулькай Алесяй, уголас чытаў кніжкі і газеты, расказваў аб сваёй рабоце, аб праектах развіцця грамады! Марыў аб тым, што калісь Алеся дарасце, будзе доктарам прыедзе на вёску ў новапабудаваны пункт аховы здароўя, які планаваў пабудаваць і будзе працаваць дзеля дабра грамады, так як ён.

Прыгожымі былі гэтыя вечары ў асяроддзі блізкіх людзей, памятае аб іх і жонка Вольга і дачушка, і суседзі, якія часта заходзілі пагутарыць, пачытаць газету.

Калі ў хаце Кутылоўскіх нараджаліся планы забойства Вясны, ён з гаспадарамі абмяркоўваў істоту кааператыўнай вытворчасці, механізацыі сельскай гаспадаркі — гадоўлі!

Вестка аб тым, што Вясна гаворыць аб кааператывах, маланкай паразіла ўсіх ворагаў у Чаях. Стары Францішак Кутылоўскі перахрысціўся са страху; гэта ўжо канец. Выратаваць іх можа толькі Зарэмба. Зноў самагон і зноў нарады.

Забіць, забіць... комуністаў агорне жах, паніка, не будуць арганізаваць кааператываў. Калі спатрэбіцца, бахнецца яшчэ каго - небудзь: Каменданта МО, некалькі актывістаў. Зарэмба будзе мець поўныя рукі работы, — пакажам, што з намі не так то ўжо лёгка, што існуем".

Зарэмба і Матушэўскі прыносяць схаваны ў пні пісталет. Клапатліва яго чысцяць, дабіраюць найлепшыя кулі, каб страляць упэўнена. У Чаяк, па бандыцкіх хатах ідзе ціхая вестка, што дні жыцця Вясны ўжо палічаны.

Дзень 12-га чэрвеня 1955 г. вызначаецца як тэрмін забойства Вясны. Забойства аднак было адкладзена, бо якраз у той дзень было касцельнае свята — „фэст" у Браньску. Зарэмба з Кутылоўскім пайшлі памаліцца.

Паміж Карыцінам і Чае Вулька, на прасторы некалькіх кіламетраў, цягнуцца лясы. Праз лес праходзіць дарога. Штодзень гэтай дарогаю ездзіў на працу і з працы тав. Вясна. Матушэўскі і Зарэмба вырашаюць, што найлепш забіць Вясну іменна на гэтай дарозе.

15 чэрвеня, Зарэмба праводжаны Матушэўскім, пасля поўдня ідзе на засаду. На дарозе сустракае Казімежа Мазура. З гордасцю паказвае яму пісталет і растлумачвае мэту свайго паходу. Мазур паціскае яму руку і жадае поспехаў. Зарэмба садзіцца пільнаваць, чакае гадзіну, дзве, тры, хвалюецца... чаму не едзе Вясна?

А тав. Вясна ў той час у Прэзідыуме Павятовай Рады, ў Семятычах, абмеркоўваў справы жніва, развіцця гадоўлі, размеркавання крэдытаў для рамонту школ і хат — чытальняў. Доўга яшчэ потым гутарыў у Павятовым Камітэце партыі аб тым, што баліць сялян, што кажуць аб сельгаскааператывах, якой будзе касьба і жніво. Вяртаўся ў сваю грамаду з галавой перапоўненай думкамі аб чакаючых задачах. На самы ўспамін іх ажыццяўлення выраслі яму крыллі. Быў ён-жа чалавекам маладым, меў усяго толькі 35 гадоў жыцця, якое неаднаразова, хаця і цяжкае, але прадказвалася штораз болей прыгожым.

15 чэрвеня Зарэмба не дачакаўся тав. Уладыслава Вясны — старшыні засаду.

У апошні вечар жыцця Вясны, прышлі да яго гаспадары з Карыцін і навакольных вёсак. Цікавіліся, што новага чуваць у павеце. Гутарка працягнулася да позняга вечара.

Раніцай Вясна хутка выканаў неабходныя ў скромнай гаспадарцы работы, развітаўся з жонкай і Алесяй, сеў на веласіпед і паехаў у Чае Вульку. Алеся доўга глядзела за татам, памахваючы яму рукою на развітанне.

Былі гэта апошнія хвіліны жыцця тав. Уладыслава Вясны, — старшыні Прэзідыума ГРН-у Чае Вулька. Ранкам, у 7 гадзін 30 мінут, загінуў на пасту ад кулі бандыта — забойцы Яна Зарэмбы.

У пахаванні прысутнічала вялікая грамада сялян з навакольных вёсак, не адзін з іх цвёрдымі рукамі абціраў слёзы. Труна танула ў кветках і чырвані. Перапалоханыя ворагі выходзілі перад хаты, каб канчаткова ўпэўніцца, ці гэта праўда, што ён не жыве. Выйшаў перад хату і стары Кутылоўскі, пабожна здымаючы шапку ды хрысцячыся.

За труною ішла сям'я, жонка ды маленькая дачушка Алеся, нясучы ў руках букецік кветак. Ішлі школьнікі, якім Вясна дапамог пабудаваць вялікую школу, ішлі ўсе тыя, якія памяталі яго заўжды ўсміхаючагася, вясёлага чалавека, прагнага працы дзеля дабра іх грамады.

Які-ж мог быць прысуд? Зразумела, што справядлівы. Суд прызнаў вінаватымі і прысудзіў: Яна Зарэмбу — на пакаранне смерцю, Яна Матушэўскага — на 15 год турэмнага зняволення, Тадэуша Кутылоўскага — на 13 гадоў, Мар'яна Мацяшка — на 7 гадоў турэмнага зняволення, Францішка Кутылоўскага — на 5 гадоў, Юзэфа Мулярчыка — на 5 гадоў, Казімежа Мазура — на 3 гады турэмнага зняволення.

На гэтым у асноўным можна было-б закончыць наш рэпартаж, але не быў-бы ён аднак поўным.

Якія-ж вывады вынікаюць з працэсу Зарэмбы і суполкі? Мне здаецца, што не будзе лішнім, калі я скажу, што забойцай з'яўляецца не толькі Зарэмба, але ўсе тыя, якія ведалі аб гэтым, падрыхтоўвалі гэтае злачынства, паілі Зарэмбу самагонам і благаславілі на дарогу, калі ішоў на засаду.

У справе Зарэмбы многа асоб. Усе яны ведалі, аб рыхтаваным і зробленым злачынстве, але кожны з іх маўчаў. Ці-ж не варожае асяроддзе ў Чае Вульцы нарадзіла злачынства Зарэмбы? Усе скажам, што так! Там, дзе няма адпаведнага клімату і адпаведнага асяроддзя — такое злачынства не народзіцца. Зарэмба пачаў ад спраў малых, бракан'ерства, крадзяжу лесу, самагону, а потым засады на людзей, аб якой ведалі многія жыхары вёскі Чае Вулька — кожны аднак маўчаў, сваёй бяздзейнасцю, іменна ціха дапамагаў нараджэнню злачынства, вынікам якога было забойства Вясны.

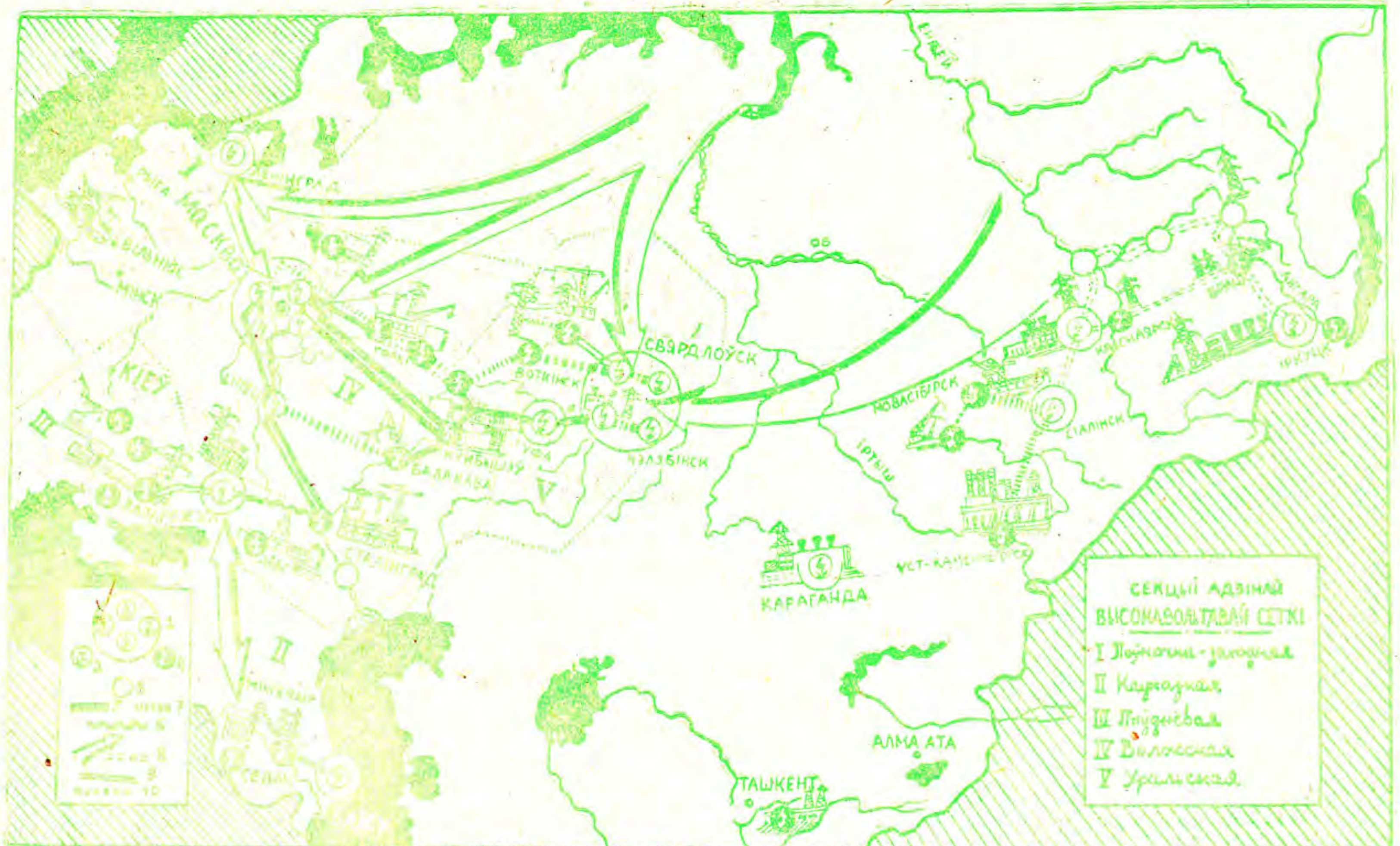
Не забываймася, што такія Зарэмбы жывуць сярод нас, што існуюць яшчэ ў нас ворагі, якія не адступаюць перад нічым.

— Будзьма яшчэ больш пільнымі!

АЛЯКСАНДР ОМІЛЬЯНОВІЧ

ГІГАНЦКІ ПЛАН

(Варыянт развіцця адзінай энергетычнай сістэмы Совецкага Саюза)

1. — раёны развіцця цеплаэлектрастанцый.
2. — падстанцыі.
3. — гідраэлектрастанцыі, існуючыя і будаваныя ў шостай пяцігодцы.
4. — гідраэлектрастанцыі, будаваныя па-за шостай пяцігодкай.
5. — лініі электраперадач 400 кіловольт, існуючыя і будаваныя ў шостай пяцігодцы.
6. — лініі электраперадач на пастаянным току, будаваныя ў шостай пяцігод...
7. — прадугледжваныя лініі электраперадач 400 кіловольт, пабудова якіх плануецца пасля шостай пяцігодкі.
8. — магчымыя перспектыўныя напрамкі энергетычных сувязей.
9. — некаторыя важнейшыя існуючыя лініі электраперадач 220 кіловольт.
10. — важнейшыя магчымыя лініі электраперадач 220 кіловольт.

СССР — найвялікшая дзяржава свету, краіна казачных багаццяў, шырэзных рэк, неабдымных стэпаў, непраходных лясоў і найвысачэйшых гор.

У дарэвалюцыйныя часы гэтая вялізная краіна з'яўлялася папросту невыкарыстанай цалінай. Не кранутымі ляжалі вялікія запасы вугалю, жалезнай руды. Бескарысна, цэлымі вякамі, сплывала ў моры гіганцкая энергія водаў рэк, заміралі ад прагі вялікія абшары чарназёмнай, ураджайнай зямлі, выветрываліся бясцэнныя мінералы, гінула бязмежнае багацце цудоўнай краіны.

Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя вызваліла магутныя народныя сілы. Свабодны люд пачаў законна ўладаць сваімі багаццямі і належным чынам, па - гаспадарску, клапатліва выкарыстоўваць іх.

Вялікі правадыр рэвалюцыі В. І. Ленін сказаў тады памятныя словы: „Комунізм — гэта совецкая ўлада плюс электрыфікацыя ўсёй краіны". Што абазначалі гэтыя словы? Словы гэтыя абазначалі адраджэнне чалавечай ініцыятыўнай творчай думкі, абазначалі пачатак пераможнай барацьбы за вызваленне чалавека з-пад уплыву цёмных, варожых чалавецтву сіл і накіраванне на вялікую, годную яго барацьбу са стыхіяй, з прыродай. Чалавек пайшоў у вялікае наступленне на прыроду, каб выдраць ей яе тайны і прымусіць іх служыць дзеля яго дабра.

У 1921 годзе была створана спецыяльная камісія па электрыфікацыі СССР т. зв. ГАЭЛРО. Быў распрацаваны гіганцкі план. Электратэхніка ў Расіі была толькі ў зародку. Наглядным прыкладам можа паслужыць той факт, што каб паказаць дэлегатам VIII З'езда Саветаў светавую карту будучай электрыфікаванай краіны, — трэба было выключыць электрычны ток ва ўсёй Маскве.

У сучасны момант распрацоўваецца план суцэльнай электрыфікацыі Совецкага Саюза т. зв. план АЭС — інакш: адзіная энергетычная сістэма. Пабудуецца рад магутнейшых у свеце ГЭС. На тэрыторыі СССР узнікнуць новыя вялікія водасховішчы, створацца новыя водныя шляхі зносін, зменіцца клімат на тэрыторыі мільёнаў квадратных кілометраў.

Прагнучыя вады пустыні будуць пераўтвораны ў багацейшыя краіны нашай зямлі, пакрытыя квітнеючымі садамі і стэпамі калоссяў неаглядных палёў. „План АЭС, — гэта вышэйшая форма электрыфікацыі краіны. АЭС уяўляе сабой аб'яднанне энергетычных сістэм" — сказаў член-карэспандэнт Акадэміі Навук СССР В. І. Вейц.

План АЭС будзе складацца з двух магутных энергасістэм.

Першая з іх будзе знаходзіцца ў Еўрапейскай частцы СССР. Такія гідраэлектрастанцыі, як Куйбышэўская, Сталінградская, будуць аб'яднаны з Цэнтральнай, Поўднёвай і Уральскай энергасістэмамі. Дзеля таго будуць пабудаваны лініі электраперадачы напружаннем 400 кіловольтаў — інакш, 400.000 вольтаў. Такім чынам будуць злучаны станцыі, выпрацоўваючыя звыш палавіны ўсёй электраэнергіі СССР.

Адначасова будзе ствараецца адзіная энергетычная сістэма Цэнтральнай Сібіры — ад Кузбаса і Новасібірска да Іркуцка. У адно суцэлае звяжуцца Грузінская, Азербайджанская і Армянская энергасістэмы. Зараз разведвальнікі выяўляюць магчымасці выкарыстання гідраэнергетычных рэсурсаў Якутыі і Далёкага Усходу.

Дзеля чаго гэта ўсё робіцца? Чаму злучаецца ўсе электрастанцыі ў адзіную энергетычную сістэму?

Цэнтралізацыя энергагаспадаркі забяспечыць, у першую чаргу поўную сістэматычную нагрузку і значную эканомію паліва на цеплаэлектрастанцыях. Калі электрастанцыя працуе адна, то яна ноччу мусіць выпрацоўваць больш электраэнергіі, а на дзень частку агрэгатаў спыняць. Неабходнымі яшчэ з'яўляюцца ёй т. зв. запасныя агрэгаты. Такая „адарваная ад свету" электрастанцыя працуе вельмі няроўнамерна і неэканамічна. А цяпер калі мы ўсе гэтыя электрастанцыі злучым пры дапамозе ліній высокага напружання, то выпрацоўваемую электраэнергію паасобныя электрастанцыі будуць дасылаць, на адну сістэму — лінію. Такая сістэма ахопіць вялікую тэрыторыю і будзе вельмі выгоднай у эксплуатацыі.

Да прыкладу возьмем такі факт: Ноч надыходзіць з усходу. На Урале, напрыклад, змярканне пачынаецца на 2 гадзіны хутчэй чым у цэнтральных вобласцях. Так, што адныя і тыя-ж самыя агрэгаты выпрацоўваюць ток спачатку для Свярдлоўска і Чалябінска, праз гадзіну — для Куйбышэва і Сталінграда, а яшчэ праз гадзіну — для Масквы і Кіева. Як бачыце агрэгаты на паасобных электрастанцыях не трэба выключаць. Працуюць яны цэлыя суткі з поўнай нагрузкай. Садзейнічае гэта значнаму змяншэнню перапалу паліва на цеплаэлектрастанцыях, з прычыны няроўнамернай нагрузкі.

Недалёкі той час, калі магутная плынь электраэнергіі разліецца морам агнёў асвяціўшы вёскі і пасёлкі Цэнтра, Паволжжа і Урала. Прывядзе яна ў дзеянне мільёны машын на калгасных палях, фермах і дварах. Яе магутная сіла дазволіць аўтаматызаваць найбольш працаёмкія галіны прамысловасці — без электраэнергіі немагчыма-ж аўтаматыка.

Кошт кіловат-гадзіны будзе, параўнальна, вельмі малы. Да прыкладу на Куйбышэўскай і Сталінградскай ГЭС кіловат-гадзіна будзе каштаваць менш чым паўтары капейкі!

Сягоння мы ў вытокаў нараджэння АЭС.

Апрацаваў К. ЯНОВІЧ

(9)

А паблізу ад нас сядзіць дзяўчынка. Злажыўшы на каленях рукі і ўспёршыся на іх дзіцячым вострым падбародкам, яна глядзіць на нас, не зводзячы вачэй. Так глядзела і ўчора, і пазаўчора... Па некалькі разоў на дзень з-за чорнай горбы вуголля, дзе домікі рабочага пасёлка, чуваць жаночы голас: «Эры-ка-а!» І калі гэта слова паўторыцца некалькі разоў, дзяўчынка паволі, відаць, неахвотна ўстае і ідзе. Пасля прыходзіць зноў, і зноў глядзіць. Нястомна, моўчкі, не зводзячы чорных вялікіх вачэй...

Вуголле, комін і Кумбір — усё засталося далёка на захадзе. Навокал іржышча, аўсяныя домікі бабак. Над намі — ціхі, азораны акіян. Я міжвольна — ад думак пра тую дзяўчынку — падцягваю стомленыя ногі і, паклаўшы на сагнутыя калені рукі, апускаю на іх галаву. А дзяўчынка стаіць у вачах, як жывая, як тут. Столькі болю і столькі надзеі ў яе не па ўзросту сталых вачах. І я чытаю ў іх, як і тады, адно бязмоўнае пытанне: «Ці праўда гэта, што ты — мой найлепшы друг?..»

«Ты — мой найлепшы друг!..» Гэтак казаў нам немец Карл, стары рабочы на заводзе Кумбіра. Разам з Карлам мы, Мікола і я, разладоўвалі акумулятары без рукавіц, і разам з ім апарылі кіслатою рукі. Абураны Карл крычаў на ўвесь цэх, паказваючы рукі інжынеру. Яны былі знізу мазольныя, зверху — худыя, як рукі нашых бацькоў. А «гер інжынір», верны слуга сваіх гаспадароў, усміхаўся. «Та-ак, — сказаў ён, — цяпер табе можна, бадай, і рукавіцы выдаць»... І горш за ўсё, што разам з інжынерам смяяліся тады тры іншыя немцы, падлеткі, якім на гэты раз пашанцавала не апарыць рук. Не смяяліся толькі Мікола і я. Пасля Мікола нават пачаў — больш жэстамі, чым нямецкаю мовай — тлумачыць юнакам, што ўсё гэта зусім не смешна. А Карл — бязвусы, маўклівы стары ў сініх штоніках, палатаных да апошняй магчымасці, з лустачкай хлеба ў кішэні таксама палатанай курткі, — Карл падышоў да Міколы, падаў яму руку, сказаў: «Ты — мой найлепшы друг!»

У Карла мы і спыталіся потым, чаго так дзіўна глядзіць на нас каторы дзень малая Эрыка. Азірнуўшыся навокал, стары ледзь не шэптам пачаў: «Вам я скажу. Бацька яе, рабочы Віллі Кляйн, быў комуніст. Цэлая група была комуністаў на гэтым заводзе. Пасля іх забралі ў канцлагер, ужо ў трыццаць сёмым годзе. У гэтым коміне быў замураваны архіў. Дзяўчынка ведае, што вы з Расіі і яна... Але ціха! Давайце працаваць», — закончыў ён і зноў узяўся за лапату. Мы азірнуліся. Нікога не было, нават фашысцкага ценю, — чаго ён спалохаўся? Карл зразумеў наша здзіўленне, выпрастаўся ад вуголля і, успёршыся на цяжкую лапату, з добрай усмешкай сказаў: «вораг чуе». Такія плакаты віселі навокал, і так іх вытлумачыў па-свойму чалавек, што ў нас убачыў сяброў.

І вось я сяджу на аўсяных снапах, пазіраю ў нябачныя чорныя ціхія вочы дзяўчынкі і ледзь не ўголас кажу ёй:

«Так, Эрыка, я — твой найлепшы друг. І я, і Мікола, і дзядзька Калодка, і многія, многія тысячы нашых сяброў...»

— Шкада малое, — азваўся раптам Мікола. Задумана, ціха.

— Вядома, — сказаў я адразу, нібы пра Эрыку не толькі ўспамінаў, а гаварыў уголас. А потым, схамянуўшыся, спытаў: — Каго шкада?

— Каго-ж.. Вярнулася недзе з хлебам, хадзіла па лесе і кукавала. А можа і плакала... Эх!..

Хвіліну мы маўчым.

Працяг будзе

Да бацькоў

Нашы дзеці — цудоўны народ. Яны імкнуцца да ведаў, яны цікавяцца ўсім: фізіка, хімія, гісторыя, матэматыка, геаграфія, літаратура і тэхніка — усё прыцягвае іх увагу. Нашы дзеці ветлівыя і руплівыя. Яны гатовы прыйсці з дапамогай у бядзе і гатовы на прыслугу. Але побач прыгожых, станоўчых рысаў характару нашых дзяцей часта сустракаем у іх грубасць, ашуканства, разбешчанасць.

Калі з дапамогай бацькоў і школы, будуць развівацца ў дзіцяці добрыя рысы яго характару, то яно выхаваецца на добрага грамадзяніна соцыялістычнай радзімы.

Калі сям'я і школа не прысвецяць адпаведнай увагі, калі не выкарапяць дрэнных навыкаў, тады дзіцё прынясе сваім бацькам шмат непрыемнасці і пакут.

Яго можа потым выхавае жыццё, соцыялістычнае грамадства. Але гэта будзе пазней, калі дзіцё ўжо вырасце. А пакуль што — нельга пазволіць, каб дзіця грубіяніла, ашуквала, крала.

Дзеці — наша будучыня. Неўзабаве яны ўвайдуць у рады актыўных будаўнікоў соцыялізма.

Загады аб умацаванні працоўнай дысцыпліны ў краіне, павышэнне адказнасці кожнага за выкананне даверанай яму справы, накладаюць вялікі абавязак на сям'ю і школу.

Падрыхтаваць дзяцей да жыцця, прышчапіць у іх моцную дысцыпліну і адказнасць за свае чыны, выхаваць карыснага чалавека соцыялістычных эпох — вось абавязак бацькоў і школы.

Тыя адсталыя погляды на выхаванне, якія яшчэ пакутуюць у значнай колькасці сем'яў і бацькоў, трацяць штораз больш сваю сілу. Перамагае новая сістэма выхавання. Яшчэ здараецца, што 16—17 гадовыя вучні хуліганяць, асабліва ў цягніках, аўтобусах і на станцыях, а людзі, глядзячы на іх паводзіны, — не звяртаюць ім увагі. Часта некаторыя вучні спазняюцца на заняткі, або зусім не прыходзяць у школу. Яны не чуюць адказнасці перад бацькамі. А дрэнна робяць тыя бацькі, якія не цікавяцца паводзінамі сваіх дзяцей у школе.

Гэта родзіць лагічную думку, што пры такіх адносінах бацькоў да справы выхавання немагчыма прышчапіць дзецям соцыялістычныя якасці характару. І нічога дзіўнага, што ў нас шырока пануе сярод працоўнай моладзі п'янства, лайдацтва, няробства і хабарніцтва.

Выхаванне дзяцей — справа складаная. Яна заключаецца не толькі ў любві да сваіх дзяцей. Любіць сваіх дзяцей патрапіць кожная птушка і жывёла. А вось выхаваць — гэта вялікая грамадская справа, якая патрабуе шырокай веды жыцця. Любім мы сваіх дзяцей ад усёй душы, але вось з выхаваннем справа у нас стаіць дрэнна.

А чаму?

Таму, што вялікая колькасць бацькоў не цікавіцца разумнымі метадамі выхавання дзяцей, і што горшае — пры дзецях часта пляткуе і абсуджае настаўнікаў не толькі той школы ў якой вучацца іх дзеці, але і другіх, — што родзіць у сэрцы дзіцяці недавер'е да настаўніка і падрывае яго аўтарытэт наогул да школы.

Вынік гэтага — непаслухмянасць, абыякавыя адносіны да працы, грубіянства і г.д.

Прачытаўшы гэтыя некалькі радкоў, трэба падумаць, якое займем становішча ў справе выхавання дзяцей і моладзі.

А. ЗІНЕВІЧ

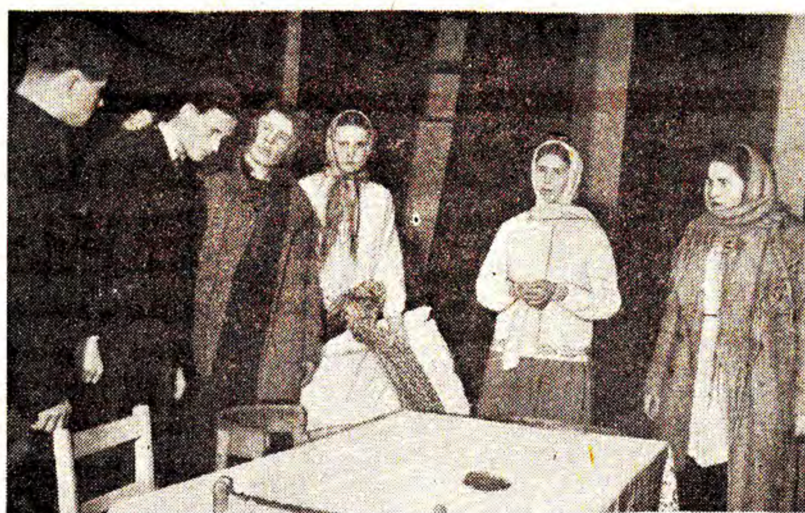
Нашы карэспандэнты і чытачы пішуць

ШЧАСЛІВЫ ДЗЕНЬ

У хаце-чытальні было ройна і шумна. У вучняў і вучаніц быў падняты настрой. У гэты дзень, нядаўна прынятыя ў рады ЗМП хлопцы і дзяўчаты, прышлі атрымаць білеты ЗМП. Гоман у святліцы перарываецца выступленнем настаўніцы Марыны Сікорскай, якая гаварыла аб тым, як трэба шанаваць білет ЗМП і якія абавязкі маюць ЗМП-оўцы.

ЗМП-оўскія білеты ўручыла практыкантка з Бельскага педагагічнага ліцэя, будучая настаўніца, Валя Кур'яновіч. Пасля ўручэння ЗМП-оўскіх білетаў адбыўся канцэрт мастацкай самадзейнасці нашай школы. Гэты дзень надоўга астанецца ў нашай памяці.

АНАТОЛЬ ХАРКЕВІЧ
вуч. 7-га класа ў Старым Леўкове

„Паўлінка" Янкі Купалы ў выкананні гуртка мастацкай самадзейнасці ў Новай - Волі, Беластоцкага павета.
На здымку: злева — Мікола Паўлючук, Іван Серада, Мікола Гайдук Мар'я Буйко, Мар'я Домань і Зоя Олекша.

Закончылі сяўбу

Наш сельскагаспадарчы кааператыў усё больш развіваецца. Да яго ў апошнім годзе прыступіла 7 новых членаў. Сяляне бачаць штораз лепшыя дасягненні калектыўнай працы і таму прыступаюць да кааператыва. Праца ў нашым кааператыве адбываецца заўсёды сістэматычна і ўпару.

Да 26 красавіка г. г. мы ўжо закончылі веснавую сяўбу і распачалі вывозіць гной пад прапашныя культуры.

ІВАН ВРУБЛЕЎСКІ
Дэніскі

У дні асветы мы павялічым колькасць падпісчыкаў „Нівы"!

З жалем паведамляем, што...

...У павятовай бібліятэцы ў Саколцы — няма ніводнай беларускай кніжкі.

...У дзіцячых яслях у Орлі — няма электрычнага святла нягледзячы на тое, што мястэчка аднак ёсць электрыфікавана, а лінія электраперадачы знаходзіцца непадалёку. Апрача гэтага ў яслях ёсць брудна.

ТРЭБА ПАМАГЧЫ

У нашай вёсцы — Тарнопаль, Гайнаўскага павета, жыццё даволі нуднае. Моладзь вечарамі і ў святочныя дні, не знаходзячы карысных заняткаў, п'янствуе і гуляе ў карты. Клуба няма. Зімой паўстала ЗМП-оўская арганізацыя, але ніякай дзейнасці ў вёсцы яна не праводзіць. Прадстаўнікі з павета прыехалі толькі раз — тады, як арганізавалі яе, потым ніхто больш не бачыў іх у вёсцы. Аднак можна было-б пры добрай ахвоце змяніць жыццё вёскі. Зрабіць яго цікаўшым, весялейшым.

У вёсцы ёсць дзве школы. І вось пры школе, хоць-бы адной можна было-б сарганізаваць гурток чытачоў і такім чынам зацікавіць моладзь і старэйшых кніжкай і культурным жыццём наогул.

Гэтай справай павінна зацікавіцца загадчыца школы, Люба Леўчук, бо яна ў першую чаргу мае найбліжэйшую сувязь з моладдзю і жыхарамі вёскі.

Я вельмі хацеў-бы, каб вёска мая ажыла. Прашу прадстаўнікоў з павета, загадчыцу, моладзь усіх жыхароў, далажыць намаганняў, каб жыццё вёскі змянілася.

МІХАСЬ ЛАЗОЎСКІ
Тарнопаль
Гайнаўскі павет

КАМЮНІКЕ Міністэрства асветы

Беластоцкая завочная настаўніцкая студыя аб'яўляе прыём кандыдатаў на аддзяленне беларускай мовы.

Да экзаміну будуць дапушчаны таксама настаўнікі беларускай мовы, якія не маюць аднагадовай практыкі ў навучанні, а закончылі сярэднюю адукацыю і атрымалі атэстат сталасці.

Заявы аб прыёме накіроўваць на адрас завочнай настаўніцкай студыі, службовым шляхам: горад Беласток, вул. Міцкевіча 1.

Мы аглядаем нашу краіну

Педагагічны Ліцэй у Бельску - Падляскім з'яўляецца адным з перадавых ліцэяў Беласточчыны. Вучні гэтага ліцэя, апрача вучобы, прымаюць таксама актыўны ўдзел у грамадскай працы. Яны ўдзельнічалі ў працах над падрыхтоўкай пляца для Дома Культуры, у працах пры правядзенні каналізацыі ў сваім горадзе, у зборцы злому.

Ацэньваючы заслугі вучняў Педагагічнага ліцэя ў Бельску, Аддзел асветы скіраваў іх у вандроўны лагер у Яленюю Гуру.

Вучні паехалі ў Яленюю Гуру, дзе аглядалі шмат цікавых каштоўных старажытных помнікаў, як ратуша, касцёлы і г. д. Наведалі не толькі Яленюю Гуру, але і ваколіцы з цікавымі шматлікімі помнікамі калісьняй культуры. Адведалі таксама і іншыя гарады. Шклярскую Парэмбу, Вроцлаў і Заалагічны Сад у Вроцлаве. Пабачылі спектакль у тэатры, музей і розныя іншыя цікавасці. Падняліся на хрыбет Снежкі, дзе спаткаліся з сябрамі чэхамі. Гутарка з імі была вельмі сардэчная.

З Яленяй Гуры паехалі ў Познань, дзе адбывалася міжнародная ярмарка. Тут таксама знайшлі шмат цікавага. Вяртаючыся дамоў, мы ўспаміналі і гаварылі аб усім, што бачылі і перажылі. Усе былі вельмі давольныя. І вопыт цяпер большы, і паняцце аб сваёй краіне шырэйшае.

МІХАСЬ ГРЫГОРУК

ЯК-ЖА НЕ ЛЮБІЦЬ ЯЕ

Прачытаўшы ў № 6 „Нівы" адказ Веры Леўчук „Не, Вы дрэнна думаеце" на пісьмо грм. Кірыла Самойлюка з Падрэчан у Гайнаўскім павеце, вырашыў і я аб гэтай справе напісаць.

Грм. Самойлюк пісаў: „Я не разумею і дрэнна чытаю гэтую, нядаўна вынайдзеную беларускую мову і вельмі дзівуюся, хто яе выдумаў і нам, беларусам навязаў".

Грм. Самойлюк! Гэтая мова — наша, ніхто нам яе не выдумаў і не навязаў.

Так думаючы, пагарджаеце роднаю мовай, абражаеце беларускі народ.

Як-жа не любіць роднай мовы? Грм, Самойлюк! Ад вякоў пагарджалі нашай беларускай мовай. Ёй не давалі расці, развівацца. Аднакжа беларуская мова жыла ў сэрцы народа. Мы, беларусы, гэта ведаем. Цяпер, за народнай улады беларуская літаратура і мова ўваскрэсла. Маем усе правы да жыцця, працы і навукі, а правы гэтыя гарантуе нам наша Канстытуцыя.

Сялянска - калгаснае поле не стогне сягоння ў няволі „як за цара - бацюшкі", не блукае ў полі нядоля.

Сягоння на нашым полі аруць жалезнымі конямі. Шляхі, нам беларусам, далёка адкрыты ва ўсе бакі. За 11 год існавання народнай улады ў нашай краіне адбыліся вялікія перамены, якія немагчыма апісаць у адным пісьме. Мова і культура наша расце і развіваецца.

Цяпер маем хаты - чытальні, грамадскія бібліятэкі, на роднай мове, школы. Вялікую радасць прынесла нам газета на роднай мове, на якую мы чакалі ўжо даўно.

Цяпер наша родная „Ніва" вучыць нас нашай культуры і роднай мовы. Яна дае магчымасць пісаць аб усялякіх справах сваёй ваколіцы і краіны: падаваць свае заўвагі на роднай мове. Трэба прызнацца, што мы, — беларусы Беласточчыны, — не ўмеем на беларускай літаратурнай мове гаварыць. Гаворым розна, хто як. Шмат грамадзян зусім пакінулі сваю мову, пагарджаюць ёю, не прызнаюцца да яе. Што-ж варты такі чалавек!

Чытачы! Раздзяляйце далей маю думку.

МІКОЛА ВРУБЛЕЎСКІ
Смаляны - Садок, павет Гайнаўка

АДКАЗЫ РЭДАКЦЫІ

Грм. Меланія Мукасей са Свіслачан, Беластоцкага павета звяртаецца з запытаннем да рэдакцыі: дзе і якія сярэднія школы з навучаннем на беларускай мове знаходзяцца на тэрыторыі Беластоцкага ваяводства.

На тэрыторыі нашага ваяводства існуе 4 сярэдніх школ з навучаннем на беларускай мове: агульнаадукацыйны ліцэй і ліцэй выхавацельніц дзіцячых садоў у Бельску, агульнаадукацыйны ліцэй у Гайнаўцы і сярэдняя агульнаадукацыйная школа ў Міхалове, павет Беласток, дзе беларуская мова навучаецца, як прадмет.

Дакладныя інфармацыі адносна в/у школ, можна атрымаць у Аддзелах асветы Прэзідыумаў ПРН.

Грм. Сымон Чэрняковіч з Макаўкі, Гайнаўскага пав.та. Перасланая Вамі выразка ёсць вельмі прыгожая. Калі маеце яшчэ такія, то прысылайце іх на конкурс, які апублікавала рэдакцыя.

Грм. Уладзімір Мукасей і грм. Янка Жукоўскі са Свіслачан, Беластоцкага павета.

У апісанай Вамі справе інтэрвеніруем у Ваяводскім Праўленні сувязі ў Беластоку.

Грм. Эўгеній Еўдыцкі з Міхалова, павет Беласток. У Вашай справе звярнуліся мы ў Ваяводскую Раду прафсаюзаў у Беластоку і ў Павятовае Праўленне ЗМП. Аб выніках паведамім.

Грм. Сяргей Філіпюк з Бельска. Вашу справу мы накіравалі на ўладжанне старшыні Прэзідыума ПРН у Бельску.

АГАФОН АБРОТКА У ТРЭСЦЯНЦЫ

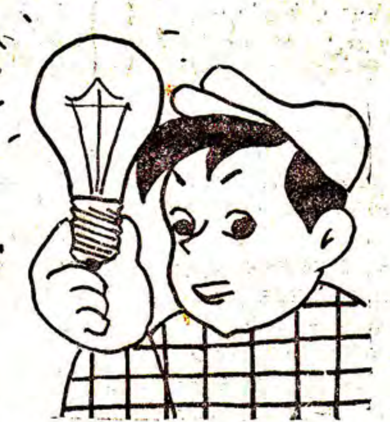
З цэлай школай Ваські, Янкі,
Прыехалі да Трэсцянкі.
Разам з імі Агафон
Прывёз з сабой патэфон.

Не відаць вузкіх палосак
Разглядаецца вясёла,
Адна з прыгажэйшых вёсак
Ёсць млын, пошта, крама, школа.

Аж у голас дзівавайся,,
Вось людзі жывуць багата!
— Мы жывем, — хтось адазвайся,
Толькі бракне святла ў хатах.

Ужо на пошце Агафон.
Здзіўленыя грамадзянкі,
„Хутчэй! — кажуць, у тэлефон...
Дайце святла для Трэсцянкі".

РЭДАГУЕ КАЛЕГІЯ Адрас рэдакцыі: гор Беласток, вул. Кілінскага7/1, Тэлефоны: Гал. рэдактар і сакратарыят 25-89, аддзелы рэдакцыі 36-43 Умовы падпіскі: на 6 месяцаў — 15 зл 60 гр, на 3 месяцы — 7 зл 80 гр. Падпіску прымаюць паштовыя ўстановы і пісьманосцы. Konto NBP I Oddz. Miejski Nr 102-7-161 w Białymstoku.
Паліграфічнае прадпрыемства ў Беластоку Т-7-1673

— 22 красавіка г. г. салдаты атрадаў сувязі групы совецкіх войск у Нямеччыне выявілі, ў раёне Альт Глінікэ, зроблены амерыканцамі тунель. Падыходзіў ён да лініі сувязі совецкіх войск на тэрыторыі Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі.

Як паказвае следства, амерыканцы выкапалі на тэрыторыі ГДР тунель даўжынёю каля 300 метраў у якім абсталявалі кабелі перацягнутыя з амерыканскага сектара і падключылі іх да кабеляў, якія абслугоўваюць совецкія войскі.

КРОТ

Пост перад вялікім святам

— Ну, што бацюшка казаў сёння ў царкве? — пытаецца парабак пана, які вярнуўся з горада.

— Ён казаў, — гаворыць пан, — што заўтра пост, паслязаўтра пост, і цэлы тыдзень пост.

Парабак цярпліва пасціў цэлы тыдзень і ў другую нядзелю сам пайшоў у царкву.

— Ну, што сёння казаў бацюшка ў царкве? — пытаецца пан.

— Заўтра свята, паслязаўтра свята і цэлы тыдзень свята-

Злавіў...

— Чаго крычыш!?
— Мядзведзя зла-віў!
— Вя-дзі да нас!
— Ды не ідзе!
— Ну, дык сам ідзі!
— Ды не пускае!

Не бачыў

— Гэй, дзядзечка, ці не бачыў цяляці?

— А якое яно было?

— Рыжанькае.

— І з вяровачкай на шыі?

— Так, з вяровачкай!

— І бачок пацёрты?

— Але, але гэта яно!
— Не, не бачыў.

Пужае

— Сабака, чаго брэшаш?
— Ваўка пужаю.
— Сабака, чаму хвост падтуліў?
— Ваўкоў баюся.

Прыслала АННА БАЙКО
Белавежа

Нясконччаны фельетон

Пісаў я якраз чарговы фельетон, калі да мяне падышла мая дачушка і, паказваючы на заручальны пярсцёнак, спытала: — Тата... Як даўно ты носіш гэты пярсцёнак?

— З той пары, як я ажаніўся з тваёй мамаю...

— А калі нашага ката не было два дні ў хаце, мама казала, што ён пайшоў жаніцца. Кот цяпер вярнуўся і... чаму ў яго на лапе няма пярсцёнка?

— Не перашкаджай мне, бачыш што я заняты.

Дачка надзьмула губкі ды адышла ўбок. Не паспеў я напісаць некалькі фразаў, як яна ізноў падышла да мяне.

— Тата... а навошта пеўню шпоры, калі ён конна не ездзіць?

— Ніна! Забяры дзяўчынку, а то яна мне тут мяшае... — крыкнуў я жонцы.

— Мяшаюць лыжачкай чай, а я зусім не мяшаю, — адказала дачка і адышла да вакна.

Не паспеў я ўладзіць сваіх думак, як яна падышла да мяне, ды пытае:

— Тата, Беласток, гэта санаторый?

— Нічога падобнага!... звычайны горад.

— А памятаеш, як ты некалі ездзіў на лячэбныя гразі, а ў нас у Беластоку гразі па вушы.

— Няшчасце маё!... дасі ты мне сёння працаваць ці не? — Дачка вышла з пакоя. Толькі я памачыў пяро ў атрамант, як бачу... дзверы зноў прачыняюцца, прасоўваецца ясная галоўка, карыя вочкі быццам абмацваюць мяне, а потым чую:

— Тата, у цябе шыя яшчэ баліць?

— Баліць...

— Мама кажа гэта таму, што ты часта схіляеш шыю перад дырэктарам.

— Выбірайся адсюль!... ды сціхні!

Дзверы нямнога прычыніліся, але праз шчылінку ў дзвярах адно вока ў далейшым свідравала мяне, як бураў і зноў пачуўся яе голас:

— Пойдзеш са мною ў цырк?

— Цырк яшчэ не прыехаў...

— Ты-ж казаў маме, што ў тваёй установе сапраўдны цырк.

Я ўсхапіўся, перавярнуў крэсла. Дзверы з трэскам зачыніліся і тупат ног гаварыў аб тым, што дачка кінулася наўцёкі пад ахову маці. Я з сумам паглядзеў на недапісаны фельетон, уявіў сабе, як мне рэдактар намыліць галаву, калі я не дам яго ў час, і на душы ў мяне зрабілася неяк па-асенняму, холадна ды вільготна.

А за вакном красавалася зялёная вясна. Ружовае, як парася сонца рассыпала пырскі праменняў, і ў гэтым золаце недзе высока ў небе звінеў жаўрук.

Дзядзька Левань

Скандал у Беластоку

У красавіку на пачатку,
У хаце я рабіў сталок,
Ды прышоў сусед Ігнатка.
Кажа: — Еду ў Беласток
Прадаваці парасяткі.

Парадзіўся я ў Наталлі.
Кажа: — Куркі возьмеш дзве.
З суседам абмеркавалі.
— Едзем, — Забяру й цябе.

Рана добранька наеўся,
Крупніку дзве міскі змеў,
Ды вады яшчэ напіўся.
Узяў дзве куркі — ды пайшоў.

Яшчэ петухі не пелі,
Узялі скрыню парасят,
На гарохавіны паселі,
— Паганяй каня, Ігнат!

Куманёк драмаў патроху.
Ужо блізка быў абед.
Прыбылі да Беластоку,
У вачах — змяніўся свет.

— Сусед, станьце, калі ласка!
Коніка Ігнат стрымаў.
Трохі пахадзіў па Пясках,
А як куркі ўжо прадаў, —

Панясло мяне да рынку.
Хацеў цэнтры паглядзець.
Колькі-ж новых тут будынкаў,...
У галаве мне аж шуміць.

Хадзіў, аглядаў выставы,
За людзьмі зайшоў у ПД-эТ
Ну-й было-ж глядзець цікава,
Усюды, братка, — новы свет.

Зусім Беласток змяніўся,
Вуліцы ледзь мог пазнаць.
Дурны, піва ўзяў напіўся —
Захацелась мне с...

Агляну́ўся я, ўвакола,
Грузаў не магу знайсці.
Няма-ж хляваў, ні стадолаў,
Так здараецца ў жыцці.

Кінуўся я ўлева, ўправа,
Усё бегаю ды шукаю.
Усё больш мяне спірае,
Хоць вазьмі — ды ў халяву.

Нахадзіўся, нашукаўся,
Ад будынку да будынку.
Невытрымаў, ды с...
Каля ратугы на рынку.

Вось табе й набудавалі,
Думаў я, аж думаць жудка —
Каб ў халяву людзі с....
У самым цэнтры, гэта брыдка!

КОРАНЬ

У тэкстыльнай краме

Увайшоўшы да тэкстыльнай крамы мужчына сярэдняга ўзросту пазнаў свайго таварыша з часоў школы і здзіўлена адазваўся:

— Здароў! Ты што, прадаўшчыком?... Як пажываеш?

— Дзякую, вельмі добра!

— Та..ак! Значыць нацягваеш кліентаў?

— Не, пакуль што толькі матэрыял.

Прыслаў У. П.

На другі дзень

— Ведаеце што, мая мілая Іванаўна — як мой стары трохі сабе падап'е, дык на другі дзень ходзіць як разбіты.

— О, — то Вам яшчэ палавіна бяды, мілая мая Сцяпанаўна, — бо як мой падап'е — дык тады назаўтра, я хаджу зусім разбітая.

Развітанне

Бацька праводзіў свайго сына на станцыю. Выязджаў ён у горад, на работу. На развітанні пацалаваў яго моцна і ведаючы, што ён любіць выпіць, кажа:

— Ну сынок, трымайся... плота.

П.

Аптыміст

У вёсцы спаткалася двух кулакоў. Адзін другога пытае:

— Ну, як твая гаспадарка стаіць?

— А ведаеш, — горш як была, а лепш, як будзе.

П.

Нашыя дзеці
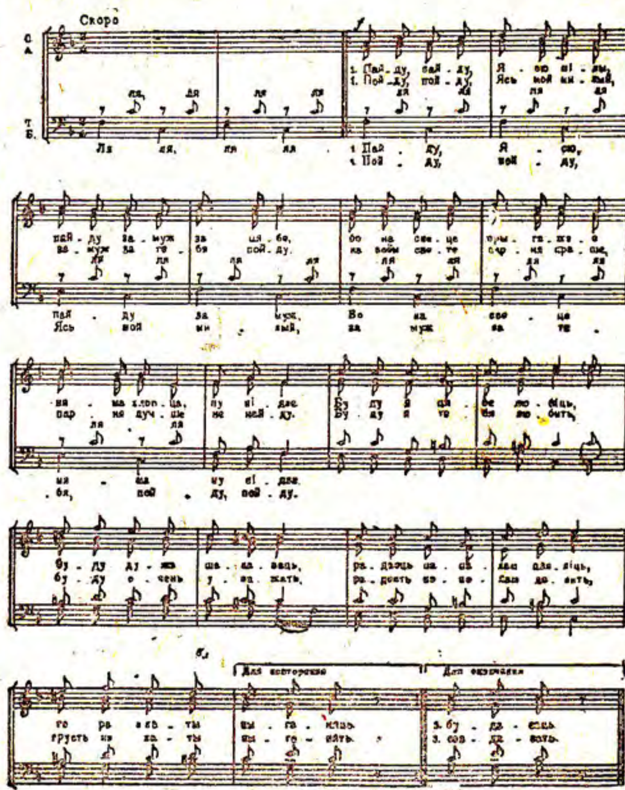
— Дзядуля, ці вы маеце яшчэ зубы?

— Не даражэнькі, ужо ніводнага не маю.

— То патрымайце мае арэхі пакуль я прыду.

ПАЙДУ, ПАЙДУ, ЯСЮ МІЛЫ

Перавод Л. Озерова — Апрацоўка Гр. Пукст

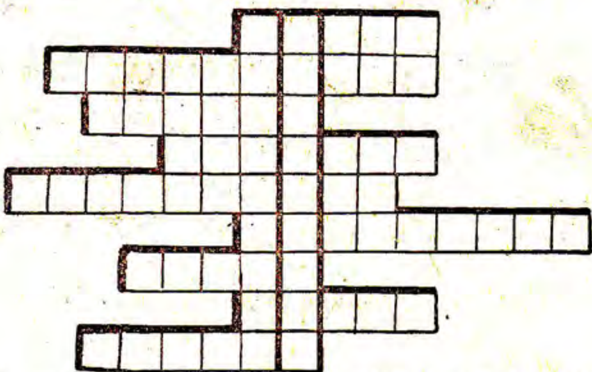
Пайду, пайду, Ясю мілы,
Пайду замуж за цябе,
Бо на свеце прыгажэе
Няма хлопца, ну нідзе.
Буду я цябе любіць
Буду дужа шанаваць,
Радасць папалам дзяліць,
Гора з хаты выганяць.

На калгасным нашым полі
Разам будзем працаваць:
Араць, сеяць, жаць, касіць,
Песні радасці спяваць.
Ураджай збіром вялікі —
Часць дзяржаве аддамо,
І народ каб наш вялікі
Дзякуй нам сказаў сваё.

Пайду, пайду, Ясю мілы
Пайду замуж за цябе,
Бо на свеце прыгажэе
Няма хлопца, ну нідзе.
Буду я цябе любіць
Буду дужа шанаваць,
Радасць папалам дзяліць,
Сваё шчасце будаваць.

АДГАДАНКА

Трэба адгадаць, каго ўяўляюць паасобныя малюнкі, а адпаведныя словы потым упісаць у адпаведныя клеткі. Колькасць клетак адпавядае колькасці літар адгаданага слова.

Літары ў клетках абведзеных тоўстай лініяй чытаныя згары ўніз дадуць развязку.

Развязку дасылайце на адрас рэдакцыі „Нівы" да 21 мая г. г. Сярод чытачоў, якія ў тэрміне прышлюць правільныя развязкі, будзе разыграна 10 каштоўных кніжных узнагарод.

Развязка рэбуса, змешчана ў № 7: „Ранняя сяўба — гэта багаты ўраджай".

За правільныя адказы кніжныя ўзнагароды атрымалі: Мікалай Гапінік, Свіслачаны павет Беласток, Сяргей Северын, Мастаўляны, Беластоцкага павета, Аляксандр Мазалеўскі, Хілімоны Дамброўскага павета.

Кніжныя ўзнагароды рэдакцыя выслала поштай. Аб іх атрыманні просім нас неадкладна паведаміць.